

1. Varron nəyə xüsusi diqqət verirdi:

- qul əməyinin ixtisaslaşmasına
 - bunların hamısı doğrudur
 - qul təsərrüfatının ekvivalent inkişafına
- √ eyni millətdən olan qulların üstünlük təşkil etməməsinə
- qulların təbii təkrar istehsalının qadağa olunmasına

2. Pul yalnız iki-dəyər ölçüsü və tədavül vasitəsi funksiyasını yerinə yetirməlidir fikri kimə məxsusdur?

- Makiavelli
- √ Platon
- Aristotel
 - İbn Xəldun
 - Konfutsi

3. İqtisadi nəzəriyyənin ilkin inkişaf mərhələlərini tarixi ardıcılıqla göstərin:

- klassik məktəb, marksizm, merkantilizm, fiziokratizm
 - merkantilizm, marksizm, klassik məktəb, fiziokratizm
 - merkantilizm, fiziokratizm, klassik məktəb, marksizm
 - fiziokratizm, klassik məktəb, marksizm, merkantilizm
- √ qədim dövr, orta əsrlər, merkantilizm, fiziokratizm

4. İqtisadi nəzəriyyələrin meydana gəlməsi üçün səciyyəvidir:

- təsərrüfatın səmərəli təşkil və idarə olunması
 - tədqiqatçı-iqtisadçıların siyasi marağı
 - əmtəə-pul münasibətlərinin izah edilməsi zərurəti
 - maddi və maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə
- √ bunların hamısı doğrudur

5. Xammurapinin islahatlarında qulların borc verilməsi hansı müddəti əhatə edirdi?

- beş il
 - iki il
 - altı il
- √ üç il
- dörd il

6. Bazara qədərki dövrün mütəfəkkirləri öz tədqiqatlarında nəyə üstünlük verirdilər:

- sələm kapitalına
 - ticarət kapitalına
 - əmtəə-pul münasibətlərinə
- √ natural təsərrüfat münasibətlərinə
- sənaye kapitalına

7. Aristotel xrematistikanı necə izah edirdi?

- əkinçilik kimi
 - natural təsərrüfat kimi
 - xırda ticarət kimi
- √ varidat, sərvət əldə etmək və pul toplamaq kimi
- sənətkarlıq kimi

8. Təbii hüquq nəzəriyyəsi hansı ölkədə yaranmışdır?

- İtaliyada
- Monqolustanda
- Yaponiyada
- Hindistanda
- √ Çində

9. Qədim Roma üçün xarakterik əlamət:

- ekvivalent mübadilə, dəyər, qiymət, mənfəət haqqında fikir
- bunların hamısı
- bərabərlik, ədalətlik, xüsusi mülkiyyət məsələləri
- xarici ticarət, dövlət gəlirləri haqqında ideyalar
- √ qul əməyindən istifadə və onunla əlaqədar olaraq əmələ gələn iqtisadi münasibətlər

10. İqtisadi fikir və konsepsiyalar hansı zərurətdən yaranmışdır:

- tədqiqatçı-iqtisadçıların siyasi marağı
- √ bunların hamısı doğrudur
- təsərrüfatın səmərəli təşkil və idarə olunması
- maddi və maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə
- əmtəə-pul münasibətlərinin izah edilməsi zərurəti

11. Kolumella nəyə xüsusi diqqət verirdi:

- qulların təbii təkrar istehsalının qadağa olunmasına
- √ qul əməyinin ixtisaslaşmasına
- qul təsərrüfatının ekvivalent inkişafına
- bunların hamısı doğrudur
- eyni millətdən olan qulların üstünlük təşkil etməsinə

12. Aristotərə görə:

- filosof və hərbiçiləri məhsuldar əməkdən azad etmək lazımdır
- hər adam təbii qabiliyyətinə uyğun olan payı almalıdır
- özün-özünü dərk et
- elm əməksiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil
- √ əmlak fərqi saxlanılmalıdır

13. İqtisadi nəzəriyyənin inkişafında bazis rolunu oynayan təlim:

- qədim dövrün iqtisadi təlimləri
- √ merkantilizm
- ekonomiks
- marksist siyasi iqtisad
- klassik siyasi iqtisad

14. Kim dövlətin gücünü əhalinin rifahında, müdafiə qüdrətində və dövlətə etibar etməyində görürdü?

- Aristotel
- Platon
- Makiavelli
- √ Konfutsi
- İbn Xəldun

15. İqtisadi təlimlər tarixi nəyi öyrənir?

- iqtisadi hadisə və proseslərin tarixi dövrləşməsini
- maddi nemətlərin istehsalı zamanı insanlar arasındakı münasibətləri
- tarixi inkişafın ayrı-ayrı dövrlərində irəli sürülən ümumbəşəri iqtisadi dəyərlərin mənimsənilməsini

- ✓ iqtisadi həyatda və sosial sferada baş verən dəyişikliklərlə əlaqədar sistemlərin birinin digəri ilə əvəz olunmasının qanunauyğunluqlarını və dövrləşmə prosesilə bağlı olan insanlar arasındakı davranış qaydalarını
- cəmiyyətin iqtisadi münasibətlərini

16. Qədim Misirdə əmək resurslarından məqsədyönlü istifadə nəyə səbəb olmuşdu?

- irriqasiya işlərinin aparılmasına
- məhsuldar torpaq sahələrinin hesabatının aparılmasına
- əhalinin yaşına, işinə görə siyahıya alınması
- vəzifəyə görə əmlaka sahib olmaya
- ✓ qul və ondan istifadə fikirlərinin geniş yayılmasına

17. Aşağıdakı fikirlərdən hansı metodologiyanı tamamlayır:

- ✓ bunların hamısı doğrudur
- ədədlə yaradılmış nəzəriyyələrin məntiqi qiymətləndirilməsidir
- ilkin şərt və çıxış növbəsi ilə nəticə arasındakı qarşılıqlı əlaqənin öyrənilməsidir
- tədqiqatın məntiqi nəticəsidir
- elmin fəlsəfəsidir

18. Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Aristotelə aid deyil:

- "Praktika"
- "Nikomaxun etikası"
- ✓ "Qanunlar"
- "Afina siyasəti"
- Bunların hamısı

19. Arxaşastrə traktatında hansı qadağalar qoyulurdu?

- Tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri
- Məhsulların qaçaqmalçılıq yolu ilə daşınmasına görə
- ✓ Bunların hamısı
- Məhsulların bazarda satılmadığına görə
- Məhsulların istehsal olunduğu yerlərdə satıldığına görə

20. Arxaşastrə traktatında aşağıdakılardan hansına üstünlük verilirdi:

- dövlət əmlakının oğurlanması ilə mübarizə aparılması
- ✓ Bunların hamısı
- ideal dövlətin idarə edilməsi üzrə ümumi təkliflərin verilməsinə
- əsas diqqətin təsərrüfatına və dövlət başçısının siyasətinin verilməsinə
- düzgün idarəçilik vasitəsi ilə dövlət sərvətinin artırılmasına

21. ən sadıq insanların ictimai funksiyası onların təbii qabiliyyətinə görə müəyyən olunur:

- Demokrit
- Aristotel
- ✓ Platon
- Katon
- Sokrat

22. Metodologiya nədir?

- elmin fəlsəfəsidir
- ✓ bunların hamısı doğrudur
- ədədlə yaradılmış nəzəriyyələrin məntiqi qiymətləndirilməsidir
- ilkin şərt və çıxış növbəsi ilə nəticə arasındakı qarşılıqlı əlaqənin öyrənilməsidir
- tədqiqatın məntiqi nəticəsidir

23. Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Aristotələ aiddir:
- "Ev qurumu"
 - √ "Nikomaxun etikası"
 - "Siyasətnamə"
 - "Dövlət"
 - "Qanunlar"
24. Ən sadıq adamlar və ən məşhur əsgərlər əkinçilər arasından çıxır kəlamının müəllifi kimdir?
- Platon
 - Aristotel
 - Demokrit
 - Sokrat
 - √ Katon
25. Arxaşastra traktatında kimlərin vergilərdən azad olunması göstərilirdi?
- nəzarətçi məmurların
 - muzdlu əməklə məşğul olanların
 - hökmdarların
 - √ bunların heç biri
 - tacirlərin
26. Arxaşastra traktatında hansı elmin öyrənilməsi nəzərdə tutulmamışdı?
- dini təlim
 - √ məntiq
 - iqtisadiyyat
 - idarəetmə
 - fəlsəfə
27. Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Qədim Misirə aid deyil:
- "İluserin kəlamları"
 - Nefertinin peyğəmbərliyi
 - √ "Əkinçilik haqqında"
 - "Nəsihətlər"
 - "Çobanın nağılları"
28. Qədim Misirdə əmtəə-pul münasibətlərinin inkişafı nəyə səbəb olmuşdur:
- irriqasiya işlərinin aparılmasına
 - vəzifəyə görə əmlaka sahib olmaya
 - əhalinin yaşına, işinə görə siyahıya alınması
 - məhsuldar torpaq sahələrinin hesabatının aparılmasına
 - √ qul və ondan istifadə fikirlərinin geniş yayılmasına
29. İqtisadi təlimlər tarixinin metodoloji əsasını nə təşkil edir?
- √ iqtisadi təlimlər tarixinin öyrənilməsinin metodoloji əsasını yeni iqtisadi nəzəriyyələrin mahiyyətinin daha dərinləndirilməsi üçün keçmiş nəzəriyyələrin öyrənilməsi dialektikası
 - tələbatların artması qanunları
 - iqtisadi formasiyalar və onların bir-biri ilə əvəz olunması
 - cəmiyyətin siyasi quruluşu
 - cəmiyyətin iqtisadi münasibətlərinin inkişafı
30. Misirdə dövlət təsərrüfatının yüksək səviyyədə mərkəzləşməsi hansı iqtisadi münasibətlərin inkişafına mənfi təsir göstərmirdi:
- əmək resurslarından çevik istifadə olunmasının

- əmək resurslarının bölgüsünün
- xüsusi mülkiyyətin
- ✓ bunların hamısı
- əmtəə-pul münasibətlərinin

31. Qədim Roma iqtisadi fikrində ilk dəfə Katon hansı problemi qarşıya qoymuşdur:

- torpaqlardan təyinatına görə istifadə olunmasını
- ✓ yaxşı mülkədar olmaq naminə əlavə hesab olunanların hamısının satılmasını
- təsərrüfatların bazar istiqamətlərində aparılması
- quldarlıq təsərrüfatının natural xüsusiyyətlərindən kənarlaşması
- torpaq sahələrinin icarəyə verilməsinə icazə verilməsi

32. Qədim Roma iqtisadi fikrinə aiddir:

- gəlir əldə edilməsinin sürətlənməsi üçün istehsalın ixtisaslaşdırılması
- əkinçiliyin inkişafı əsasında torpaqların səmərəli istifadə olunması
- ✓ bunların hamısı
- əlavə məhsulların bazar vasitəsi ilə reallaşması
- bir millətdən olan qullardan çox almaq olmaz

33. Qədim Babilistana aiddir:

- sələmçiliyin həddinin müəyyən olunması
- ✓ bunların hamısı
- xüsusi mülkiyyətin qorunması
- dövlətin təsərrüfata nəzarəti
- muzdlu əməkdən istifadə olunması

34. Aristotelin yaşadığı dövrün xarakterik xüsusiyyəti odur ki:

- həmin şəraitdə icma quruluşu dağılmağa, quldarlıq inkişaf etməyə başlamışdır
- həmin dövrdə torpaq sahələrinin bir qrup adamların əlində cəmlənməsi, əhalinin bir qrupunun isə var-yoxdan çıxmasına səbəb olmuşdur
- həmin dövrdə dövlət təsərrüfatının möhkəmlənməsi, onun ölkənin iqtisadi həyatına olan müdaxiləsi güclənmişdir
- ✓ həmin şəraitdə quldarlıq cəmiyyəti dərin böhranlara, polisey dövlət qurumu tənəzzülə məruz qalmışdır
- həmin dövrdə polis dövlət quruluşu əmələ gəlmiş, ziddiyyətlər kəskinləşmişdir

35. Qədim Roma iqtisadi fikrinə aid deyil:

- gəlir əldə edilməsinin sürətlənməsi üçün istehsalın ixtisaslaşdırılması
- bir millətdən olan qullardan çox almaq olmaz
- əlavə məhsulların bazar vasitəsi ilə reallaşması
- əkinçiliyin inkişafı əsasında torpaqların səmərəli istifadə olunması
- ✓ tacirlərin öz aralarında məhsulları ucuz və ya baha satmasına görə razılığa gəlmələri

36. Qədim Roma iqtisadi fikrində ilk dəfə Varron hansı problemi qarşıya qoymuşdur:

- quldarlıq təsərrüfatının natural xüsusiyyətlərindən kənarlaşması
- təsərrüfatların bazar istiqamətlərində aparılması
- torpaqlardan təyinatına görə istifadə olunmasını
- ✓ mövsümü işlərdə muzdlu işçilərin əməyindən istifadə olunmalı
- torpaq sahələrinin icarəyə verilməsinə icazə verilməsi

37. Aristotelin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- həmin şəraitdə icma quruluşu dağılmağa, quldarlıq inkişaf etməyə başlamışdır
- həmin dövrdə torpaq sahələrinin bir qrup adamların əlində cəmlənməsi, əhalinin bir qrupunun isə var-yoxdan çıxmasına səbəb olmuşdur
- həmin dövrdə dövlət təsərrüfatının möhkəmlənməsi, onun ölkənin iqtisadi həyatına olan müdaxiləsi güclənmişdir

- √ həmin şəraitdə quldarlıq cəmiyyəti dərin böhranlara, polisey dövlət qurumu tənəzzülə məruz qalmışdır
- həmin dövüdə polis dövlət quruluşu əmələ gəlmiş, ziddiyyətlər kəskinləşmişdir

38. Platon hesab edirdi ki, dövlət üç təbəqədən ibarət olmalıdır ki:

- √ hökmdar və filosoflar, hərbiçilər və əkinçilər, sənətkarlar və tacirlər
- torpaq mülkiyyətçiləri, məhsuldar sinif, bəhrəsiz sinif
- fironlar, kahinlər, zadəganlar
- fəhlələr, kəndlilər, sənətkarlar
- kapitalistlər, proletariat, xırda burjuaziya

39. Qədim Hindistana aiddir:

- kreditlərin verilməsi öhdəliklərin qəbul olunması
- √ bunların hamısı doğrudur
- tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri
- emalatxanalarda muzzdlu əməkdən istifadə olunması
- müvəqqəti istifadə etmək və sərəncam vermək yolu ilə əmlakın icarəyə verilməsi

40. Qədim Misirdə sələmçiliyin meydana gəlməsinin səbəbi nə olmuşdur:

- əmtəə-pul münasibətlərinin inkişafı
- təsərrüfatın natural xarakter daşması
- √ qul əməyindən borcların verilməsi və alınmasında istifadə
- dövlət təsərrüfatının idarə olunma sistemi
- əyan mülkiyyətinin əmələ gəlməsi

41. Qurani- Kərimdə ən ali davranış:

- tarazlıq prinsipi
- nadirlik prinsipi
- faydalılıq prinsipi
- sələmçilik prinsipi
- √ aşkarlıq prinsipi

42. Qurani- Kərimdə öz əksini tapmışdır:

- sələm kapitalının inkişafına hədd qoyulması
- sələm faizinin qadağan edilməsi
- √ bunların hamısı
- ekvivalent mal mübadiləsi
- ədalətli tənziqləmə tədbirləri

43. İslam iqtisadi fikirlərinin əsasında nə dururdu:

- alqı-satqı, ticarətlə məşğul olmaq
- √ bunların hamısı
- azadlıq və bərabərlik
- xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlığa
- əhaliyə vergi qoyulması, dövlətin varlandırılması

44. Dini kitabların tədqiqat obyektinə aiddir:

- sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması
- əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması
- √ bunların hamısı doğrudur
- ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi
- materialist baxışların inkar olunması

45. İslam dini iqtisadi problemlərinin mahiyyətində nə dururdu:

- tarazlıq prinsipi
- faydalılıq prinsipi
- √ nadirlik prinsipi
- sələmçilik prinsipi
- aşkarlıq prinsipi

46. Müqəddəs dini kitabların təhlil dairəsinə daxil deyil:

- materialist baxışların inkar olunması
- sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması
- √ bunların hamısı doğrudur
- əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması
- ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi

47. Orta əsrlərdə hansı mütəfəkkirlər iqtisadi məsələlərə aid əsər yazmışdır:

- İbn-Xəldun, İ.Nəsimi
- √ Nizami-al Mülk, N.Tusi
- N.Tusi, M.Fizuli
- N.Gəncəvi, N.Tusi
- İbn-Xəldun, M.Füzuli

48. İbn Xəlduna görə:

- o pulun dəyəri ilə əmtənin dəyəri arasındakı əlaqəni düzgün dərk etmişdir
- o sənətkar əməyini cəmiyyət üçün faydalı saymışdır
- √ nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə olunması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir
- özünün əsas nəzəriyyəsinə-bölgü nəzəriyyəsinə əmək –dəyər nəzəriyyəsinin əsasında qurmuşdur
- o həmçinin mürəkkəb, əqli əməyi sadə və fiziki əməkdən yüksək qiymətləndirmişdir

49. Feodal dövrünün iqtisadi fikrinin formalaşması və inkişafına təsir göstərən amil:

- natural xarakter daşıyan feodal iqtisadiyyatının mövcudluğu
- √ bunların hamısı doğrudur
- hadisə və proseslərə sxolastik yanaşma
- iqtisadi biliklərin teleoloji xarakter daşması
- dini ideologiyanın hökmranlıq edilməsi

50. Orta əsrlərin iqtisadi fikri hansı iqtisadi münasibətlərin təsiri altında formalaşmışdır:

- dini ideologiyanın hökmranlıq edilməsi
- hadisə və proseslərə sxolastik yanaşma
- √ bunların hamısı doğrudur
- iqtisadi biliklərin teleoloji xarakter daşması
- natural xarakter daşıyan feodal iqtisadiyyatının mövcudluğu

51. İbn Xəldunun xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- √ nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə olunması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir
- o sənətkar əməyini cəmiyyət üçün faydalı saymışdır
- özünün əsas nəzəriyyəsinə-bölgü nəzəriyyəsinə əmək –dəyər nəzəriyyəsinin əsasında qurmuşdur
- o pulun dəyəri ilə əmtənin dəyəri arasındakı əlaqəni düzgün dərk etmişdir
- o həmçinin mürəkkəb, əqli əməyi sadə və fiziki əməkdən yüksək qiymətləndirmişdir

52. İslamın müqəddəs kitabı olan Qurani-Kərim də hansı fəaliyyət qadağan edilir?

- yoxsulluq və onun aradan qaldırılması
- alqı-satqı, ticarətlə məşğul olmaq
- √ borc verib faiz almaq, sələmçilik

- xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlıq məsələləri
- azadlıq və bərabərlik

53. İbn Xəldunun elmi nailiyyətlərini müəyyən edin:

- Dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirməsi
- Bunların hamısı
- √ Dövlət idarəetmə sistemi ilə iqtisadiyyat arasındakı vəhdətin elmi şərhinin verilməsi
- Dövlət büdcəsinin aktiv balansını inkişaf etdirməsi
- Mərkəzləşdirilmiş feodal dövləti yaratmaq siyasətini iqtisadi amillərlə əlaqələndirməsi

54. Nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə oluması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir. Nə ki, təbiidir, o dəyişilməzdir tezisinin müəllifi kimdir?

- Aristotel
- √ İbn Xəldun
- N.Gəncəv
- İbn Sina
- N.Tusi

55. İbn Xəldunun xidmətlərindən biri odur ki:

- Mərkəzləşdirilmiş feodal dövləti yaratmaq siyasətini iqtisadi amillərlə əlaqələndirirdi
- Bunların hamısı
- Dövlət büdcəsinin aktiv balansını inkişaf etdirmişdir
- √ Dövlət idarəetmə sistemi ilə iqtisadiyyat arasındakı vəhdətin elmi şərhini vermişdir
- Dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirirdi

56. İqtisad elminin predmetini xarakterizə edən təriflərdən N.Tusiyə aid olanını seçin:

- istehsal münasibətlərini öyrənən elmdir
- heç biri
- √ ictimai əməklə birləşən və istehsalı ən kamil təşkil edən insanlar münasibəti sistemidir
- insanların tələbatını öyrənən elmdir
- insanların davranışını öyrənən elmdir

57. N.Tusi İctimaiyyət i necə izah edirdi?

- istehsal münasibətlərini öyrənən elmdir
- heç biri
- √ ictimai əməklə birləşən və istehsalı ən kamil təşkil edən insanlar münasibəti sistemidir
- insanların tələbatını öyrənən elmdir
- insanların davranışını öyrənən elmdir

58. N.Tusi iqtisad elminin hansı metodlarından istifadə etmişdir:

- elmi abstraksiya və deduktiv təfəkkür metodu
- √ Bunların hamısı
- elmi abstraksiya və induktiv təfəkkür metodu
- müqayisəli təhlil
- tarixi-məntiqi metod

59. Aşağıdakı fikirlərdən hansı N.Tusiyə aiddir:

- ictimai qanunların özü “təbii qaydalar” qanunlarıdır
- malik olduğundan razı olmayanı dövlətli hesab etmək olmaz
- görünməmiş mənfəət vicdanın itirilməsinə gətirib çıxarır
- pul qeyri-faydalı sərvətdir
- √ Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyildir

60. N.Tusi iqtisad elminin hansı metodlarından istifadə etməmişdir:
- √ iqtisadi -riyazi üsullar
 - tarixi-məntiqi metod
 - müqayisəli təhlil
 - elmi abstraksiya və induktiv təfəkkür metodu
 - elmi abstraksiya və deduktiv təfəkkür metodu
61. Nizami Gəncəvinin Xəmsəsində öz əksini tapmış fikir:
- Feodal cəmiyyətinin nöqsanlarının göstərilməsi, mərkəzləşdirilmiş dövləti ideal siyasi quruluş hesab etməsi
 - maddi dəyərlər yaradan insanların bütün fəaliyyətinin sərvət hesab etməsi
 - Pul, onların rolu, mübadilə prosesində ədalətin gözlənilməsi
 - Əməyin ictimai funksiyası
 - √ Cəmiyyətin inkişafında ticarətin mütərəqqi rolu, tacirlərin və sələmçilərin acgözlüyünün, hərisliyinin öz əksini tapması
62. N.Tusunin iqtisad elminə gətirdiyi yenilik:
- √ O, ictimai əmək bölgüsü və məhsul istehsalı arasında əlaqəni əsaslandırmağa çalışmışdır
 - cəmiyyətdə sərvət yalnız pul formasında çıxış edir
 - iqtisadi inkişafın yolu natural təsərrüfatdır
 - qeyri-bərabərlik təbiətindən irəli gəlir və onu aradan qaldırmaq mümkün deyil
 - O, ticarət azadlığını müdafiə etmişdir
63. Aşağıdakı fikirlərdən hansı N.Tusiyə aiddir:
- O, ticarət azadlığını müdafiə etmişdir
 - iqtisadi inkişafın yolu natural təsərrüfatdır
 - cəmiyyətdə sərvət yalnız pul formasında çıxış edir
 - qeyri-bərabərlik təbiətindən irəli gəlir və onu aradan qaldırmaq mümkün deyil
 - √ O, ictimai əmək bölgüsü və məhsul istehsalı arasında əlaqəni əsaslandırmağa çalışmışdır
64. Aşağıdakılardan hansı Nizami Gəncəvinin iqtisadi baxışlarından biridir:
- Onun əsərlərində feodal cəmiyyətinin nöqsanları göstərilir, mərkəzləşdirilmiş dövlət ideal siyasi quruluş hesab edilirdi
 - √ Onun əsərlərində təbiəti, cəmiyyəti və insanı öyrənməyi başlıca vəzifə hesab etməklə insanın insanla, insanın cəmiyyətlə, cəmiyyətin isə təbiətlə ahəngdar inkişafının mümkün olması ideyası irəli sürülmüşdü
 - Onun əsərlərində əməyin ictimai funksiyası öz əksini tapmışdı
 - Onun əsərlərində pul, onların rolu, mübadilə prosesində ədalətin gözlənilməsi xüsusi rol oynamışdı
 - Onun əsərlərində cəmiyyətin inkişafında ticarətin mütərəqqi rolu, tacirlərin və sələmçilərin acgözlüyü, hərisliyi öz əksini tapmışdı
65. Avestanın əsas müddəələrindən biri yalnızdır:
- əkinçilik və suvarma işlərinin köməyi ilə maddi istehsalın inkişafı xüsusi yer tutur
 - həyatın xeyirəçilik və ədalət qanunları əsasında qurulması xüsusi yer tutur
 - torpağa məhəbbət, onun münbütllüyünün artırılmasına, məhsuldarlığın yüksəldilməsinə böyük əhəmiyyət verilməsi
 - dövrün məhsuldar qüvvələri və istehsal münasibətlərinin vəziyyəti əks olunmuşdur
 - √ orada ekvivalent mal mübadiləsi, pul tədavülü, mübadilə, rəqabət və s. ifadələr şərh edilir
66. Merkantilistlər nəyi əsas götürürdülər:
- dövlətin rolunun təhlilini, proteksionizmin tədqiqini
 - millətin mənafeyini
 - √ qeyri-ekvivalent mübadiləni
 - ekvivalent mübadiləni
 - istehsal olunmuş nemətlərin istehlakını
67. Merkantilistlərin tədqiqat metodu hansıdır:
- təhlil və sintez

- bunların hamısı
- induktiv və deduktiv
- ✓ təsvir etmək və təsnifləşdirmək
- məntiqi ardıcılığın gözlənilməsi

68. İqtisad elmi öz başlanğıcını hansı məktəbdən götürür

- ✓ merkantilizm
- monetarizm
- klassik siyasi iqtisad
- marjinalizm
- fiziokratlar nəzəriyyəsi

69. İlk merkantilistlər sərvətin hansı yolla artırılmasını əsas götürürdülər?

- ✓ qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- xərclərin azaldılması
- istehsalın üstünlüyü
- idxalın ixracdan üstünlüyü
- xarici investisiyaların artımı

70. Yetkin Merkantilistlər nəyi əsas götürürdülər:

- ✓ nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarı cəlb etmək
- millətin mənafeini
- dövlətin rolunun təhlilini, proteksionizmin tədqiqini
- istehsal olunmuş nemətlərin istehlakını
- ekvivalent mübadiləni

71. Merkantilistlərin tədqiqat metodu hansıdır:

- təhlil və sintez
- induktiv və deduktiv
- kauzal
- məntiqi ardıcılığın gözlənilməsi
- ✓ bunların heç biri

72. İlk merkantilistlərə aid olan fikri müəyyənləşdirin:

- ✓ qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- xarici investisiyaların artımı
- himayəçilik siyasəti
- istehsalın üstünlüyü
- idxalın ixracdan üstünlüyü

73. Hansı məktəb ilk dəfə sərvətə istehlak dəyərlərinin məcmusu kimi baxmışdır:

- klassik siyasi iqtisad
- monetarizm
- merkantilizm
- ✓ fiziokratlar nəzəriyyəsi
- marjinalizm

74. Kanonistlər insanların ictimai statusunu necə müəyyən edirdi: (Sürət 18.12.2013 17:57:36)

- ✓ kübar cəmiyyətdəki mövqeyinə görə
- mülkiyyətə münasibətinə görə
- mənəvi-etik prinsiplərə görə
- milli mənsubiyyətinə görə
- fiziki və əqli əmək arasındakı fərqə görə

75. Aşağıdakılardan hansı yetkin Merkantilistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil: (Sürət 18.12.2013 17:57:34)

- ticarət balansı ideyasının irəli sürülməsi
- miqdar nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- √ əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
- nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarların cəlb edilməsi
- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi

76. Akvinski insanların ictimai statusunu necə müəyyən edirdi:

- mülkiyyətə münasibətinə görə
- √ fiziki və əqli əmək arasındakı fərqə görə
- kübar cəmiyyətdəki mövqeyinə görə
- milli mənsubiyyətinə görə
- mənəvi-etik prinsiplərə görə

77. Klassik siyasi iqtisadın ilk nəzəri cərəyanı:

- √ fiziokratlar
- neoliberalizm
- merkantilizm
- keynsçilik
- marksizm

78. Aşağıdakılardan hansı yetkin Merkantilistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- ticarət balansı ideyasının irəli sürülməsi
- √ xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
- nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarların cəlb edilməsi
- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- miqdar nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi

79. Aşağıdakılardan hansı ilkin Merkantilistlərin tədqiqatına aid deyil:

- ixrac olunan əmtəələrə maksimum yüksək qiymət qoymaq
- ticarətçilərin mənafeyini ifadə etmək
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
- √ aktiv ticarət balansı ideyasını irəli sürmək

80. Merkantilistlərin xarakterik xüsusiyyətinə aid deyil:

- bazar münasibətlərinin formalaşması və inkişaf etmiş Avropa ölkələrində onun klassik siyasi iqtisadla əvəz olunması spesifikliyinin əsaslandırılmışlar
- cəmiyyətin sərvətinin pulla, qızılla eyniləşdirilməsi
- milli dövlətlərin meydana gəlməsi prosesinin iqtisadi-nəzəri əsaslandırılması hallarının olması
- “Siyasi iqtisad” anlayışının elmi dövriyyəyə gətirilməsi
- √ pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı

81. Kanonistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- qiymətin əsas mənbəyi kimi faydalılıq
- ”ədalətli qiymət” ideyası
- √ mənfəət əldə etmək məqsədi ilə ticarətin genişləndirilməsi
- faydalılıq+nadirlik
- pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı

82. Aşağıdakılardan hansı Merkantilistlərin nöqsanıdır:

- Onların nəzəriyyəsinə izafi dəyər ticarət mənfəəti formasında təzahür edir
- √ Bunların hamısı
- Onlar mübadiləni öz təbiətinə görə qeyri-ekvivalent sayırdılar
- Onlar kapital yığılmasını mübadilənin, xarici ticarətin törəməsi kimi başa düşürdülər
- Onlar cəmiyyətin sərvətini pulla eyniləşdirirdilər

83. Kanonistlərin baxışlarında xüsusi yer tutmuşdur:

- faydalılıq+nadirlik
- √ hamısı düzdür
- qiymətin əsas mənbəyi kimi faydalılıq
- "ədalətli qiymət" ideyası
- pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı

84. Aşağıdakılardan hansı Merkantilistlərin nöqsanı deyil:

- √ Aktiv ticarət balansını irəli sürmüşdülər
- Onlar mübadiləni öz təbiətinə görə qeyri-ekvivalent sayırdılar
- Onlar kapital yığılmasını mübadilənin, xarici ticarətin törəməsi kimi başa düşürdülər
- Onlar cəmiyyətin sərvətini pulla eyniləşdirirdilər
- Onların nəzəriyyəsində izafi dəyər ticarət mənfəəti formasında təzahür edir

85. Merkantilistlərin xarakterik xüsusiyyətinə aid deyil:

- cəmiyyətin sərvətinin pulla, qızıl eyniləşdirilməsi
- √ xalis məhsulun rentla eyniləşdirilməsi
- bazar münasibətlərinin formalaşması və inkişaf etmiş Avropa ölkələrində onun klassik siyasi iqtisadla əvəz olunması spesifikliyinin əsaslandırılması
- "Siyasi iqtisad" anlayışının elmi dövriyyəyə gətirilməsi
- milli dövlətlərin meydana gəlməsi prosesinin iqtisadi-nəzəri əsaslandırılması hallarının olması

86. Fiziokratlar bazar qiymətini nə ilə müəyyən edirdilər:

- istehsal olunmuş məhsulun nadirliyi ilə
- √ bunların hamısı
- rəqabət ilə
- tələb və təklifin nisbəti ilə
- istehsal olunmuş məhsulun bolluğu ilə

87. U.Petti təbii qiyməti nə ilə ölçürdü:

- √ əmək məsrəfləri ilə
- əməyin miqdarı ilə
- nadirlik prinsipi ilə
- faydalılıq həddi ilə
- istehsal xərcləri ilə

88. Klassik məktəb üçün xarakterikdir:

- təkrar istehsalın sxeminin verilməsi
- √ kapitalist istehsalının daxili qanunauyğunluqlarının aydınlaşdırmaları
- iqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsinin zəruriliyi
- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- xalis məhsul haqqında təlimin yaranması

89. Klassik məktəb üçün xarakterikdir:

- xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
- √ iqtisadiyyata dövlətin minimal qarışması
- kapitalist istehsalının daxili qanunauyğunluqlarının aydınlaşdırmaları

- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- təkrar istehsalın sxeminin verilməsi

90. Fiziokratların xalis məhsulu həm təbiətin bəxş etdiyi nemət, həm də muzzdlu fəhlənin izafi əməyi tərəfindən yaradılan məhsul kimi izah etməsinin səbəbi nə idi:

- maddi nemətlərin artmasını təbiətin özü ilə əlaqələndirmələri
- bunların hamısı
- kənd təsərrüfatını xalis məhsul gətirən yeganə sahə hesab etmələri
- ✓ dəyərin mahiyyətini başa düşməmələri
- izafi dəyəri renta ilə eyniləşdirmələri

91. U.Pettinin tədqiqatının nəticəsində:

- siyasi iqtisad elmə, iqtisadi biliklər sisteminə çevrilmişdir
- iqtisadiyyat tam sistem, biliyin əsas sahəsi kimi müəyyən edilmişdir
- ✓ "maddi faiz nəzəriyyəsi" yaratmışdır
- materialist dialektik metod tətbiq olunmuşdur
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilmişdir

92. Fiziokrat C.Türqoya görə kapital:

- toplanmış, maddiləşmiş əməkdir
- ✓ yığım yolu ilə əmələ gəlir
- insanın əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan biliyi və təcrübəsi, enerjisidir
- başqa nemət və xidmətlər istehsalına sərf olunan nemətlər ehtiyatıdır
- əşya deyil, ictimai münasibətdir

93. Hansı məktəbin nümayəndələri ilk dəfə iqtisad elminin pedmetini istehsal münasibətləri ilə əlaqələndirmişlər?

- merkantilistlər
- marksistlər
- marjinalistlər
- keynsçilər
- ✓ klassik məktəb

94. Fiziokratların baxışı hansıdır:

- xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət
- ✓ xalis məhsul anlayışının elmi xarakteristikasının verilməsi
- sərvətin mənbəyinin sənaye əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək
- kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri
- sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının öyrənilməməsi

95. İqtisadi artımın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələrinə aid deyildir:

- ✓ fiziokratizm
- monetarist
- neoklassik
- keynsçilik
- neokeynsçilik

96. Klassik məktəbin xüsusiyyətlərinə aiddir:

- əmək -dəyər nəzəriyyəsi
- ✓ bunların hamısı
- iqtisadi liberalizm
- iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimlənməməsi
- azad rəqabət

97. Klassik məktəbin iqtisadiyyatın tənzimlənməsi haqqında təlimi nəyə əsaslanır?
- pul-kredit
 - sosial sahənin
 - ✓ iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimlənməsi
 - dövlət tərəfindən iqtisadiyyatın idarə edilməsi
 - fiskal
98. Klassik məktəbin baxışı hansıdır:
- xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət
 - ümumi və xalis gəlir anlayışlarının elmi xarakteristikasının verilməsi
 - sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək
 - kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri
 - ✓ sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının öyrənilməməsi
99. Kim pulun yalnız müadilə vasitəsi funksiyasını yerinə yetirdiyini qeyd etmişdir?
- A.Smit
 - S.Sismondi
 - ✓ P.Buagilber
 - K.Marks
 - U.Petti
100. Kim ilk dəfə yoxsul kəndlilərin mənafeyini müdafiə etmişdir?
- D.Rikardo
 - J.B.Sey
 - ✓ P.Buagilber
 - A.Smit
 - K.Marks
101. Aşağıdakı fikirlərdən hansı fiziokratları xarakterizə edir:
- Onlar iqtisadiyyatın insanların iradəsindən asılı olmayan obyektiv qanunların fəaliyyət göstərdiyi bir sistem olması haqqında təlim işləyib hazırlamışlar
 - Onlar siyasi iqtisada həm pozitiv və həm də normativ elm kimi baxmışlar
 - ✓ onlar "Laissez-faire" tərəfdarı olmuşlar
 - Onlar iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişafı nöqtəyi-nəzərdən yanaşmışlar
 - Onlar bir tərəfdən iqtisadi hadisə və proseslərə analitik yanaşmış, digər tərəfdən təsvirçilik etmişlər
102. U.Pettinin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:
- ✓ həmin dövrdə liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdır
 - həmin dövrdə istehsalın manifaktura forması üstünlük təşkil etmişdir
 - həmin dövrdə sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdı
 - həmin dövrdə ilkin kapital yığılı prosesinə başa çatmışdır
 - həmin dövrdə dünya bazarının yaranması və beynəlxalq ticarətin genişlənməsi baş vermişdir
103. P.Buagilberin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:
- bu dövrdə burjuaziya təsərrüfatının bütün sahələrində hakim qüvvəyə çevrilmişdir
 - ✓ bu dövrdə kənd təsərrüfatının inkişafı üçün stimulyator yox idi
 - bu dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmış və liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı
 - həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi, məhsuldar qüvvələrin və iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
 - bu dövrdə iqtisadi və siyasi dəyişikliklər merkantilist siyasətini tutarsız etmişdir
104. Klassik siyasi iqtisad əmək haqqını nə ilə əlaqələndirirdi?

- həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması ilə
- əmək məhsuldarlığı ilə
- fizioloji minimum ilə
- ✓ yaşayış minimumu ilə
- yoxsulluq səviyyəsi ilə

105. C.Türqo hansı fikirləri ilə F.Kenedən fərqlənmişdir?

- milli sərvətin artımının xalis məhsulla müəyyən olunması
- fiziokratların dəyər nəzəriyyəsinin olmaması
- sərvətin yalnız maddi tərəfinə diqqət yetirməsi
- yalnız əkinçilikdə xalis məhsulun yaradılması
- ✓ sənaye və ticarət mənfəətini qəbul etməsi

106. P.Bualgilberin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- bu dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmış və liberal bəzr sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı
- ✓ bu dövrdə feodal sistemi öz əhəmiyyətini saxlamışdır
- bu dövrdə burjuaziya təsərrüfatın bütün sahələrində hakim qüvvəyə çevrilmişdir
- bu dövrdə iqtisadi və siyasi dəyişikliklər merkantilist siyasətini tutarsız etmişdir
- həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi, məhsuldar qüvvələrin və iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi

107. U.Pettinin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- ✓ həmin dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmışdır
- həmin dövrdə istehsalın manifaktura forması üstünlük təşkil etmişdir
- həmin dövrdə sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdı
- həmin dövrdə ilkin kapital yığılı prosesini başa çatmışdır
- həmin dövrdə dünya bazarının yaranması və beynəlxalq ticarətin genişlənməsi baş vermişdir

108. P.Buagilberin vergi islahatı kimin xeyrinə idi:

- ✓ yoxsulların
- varlı maliyyəçilərin
- vergi yığanların
- kilsənin
- əyanların

109. Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Türqoya məxsusdur:

- azad rəqabətin əsasında yaranan həqiqi qiymət iqtisadi müvazinətin əsasıdır
- ✓ dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir
- torpaq rentası, torpağın becərilməsinə sərf edilmiş əmək məhsulunda birinci çıxılmalıdır
- torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadır
- mübadilə dəyəri renta ödənməyən torpaq üzərində istehsalda istifadə edilən əmək miqdarı ilə müəyyən olunur

110. Klassik iqtisadın nümayəndəsi D.Rikardoya görə kapital:

- insanın əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan biliyi və təcrübəsi, enerjisidir
- toplanmış, maddiləşmiş əməkdir
- əşya deyil, ictimai münasibətdir
- başqa nemət və xidmətlər istehsalına sərf olunan nemətlər ehtiyatıdır
- ✓ istehsal vasitələridir

111. A.Smitin tədqiqatının nəticəsində:

- iqtisadiyyat tam sistem, biliyin əsas sahəsi kimi müəyyən edilmişdir
- ✓ siyasi iqtisad elmə, iqtisadi biliklər sisteminə çevrilmişdir
- materialist dialektik metod tətbiq olunmuşdur
- kapitalın elmi təhlili verilmişdir

- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilmişdir

112. A.Smitin tədqiqatının çıxış nöqtəsi:

- görünməz əl nəzəriyyəsi
- yeniliklərin tətbiqi
- əmək dəyər nəzəriyyəsi
- iqtisadi ehtiyatların məhdudluğu
- ✓ əmək bölgüsü

113. A. Smit görünməyən əli necə izah edirdi?

- dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi
- qiymətin tənzimlənməsi kimi
- iqtisadiyyatı cəmiyyətin mənafeyi baxımından dövlət idarəçilik mexanizmi
- ✓ azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi
- ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi

114. Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- görünməz əl nəzəriyyəsi
- ✓ bunların hamısı
- əmək dəyər nəzəriyyəsi
- insan eqoizmi
- əmək bölgüsü

115. A.Smit dəyər nəzəriyyəsini necə izah edirdi?

- iqtisadiyyatı cəmiyyətin mənafeyi baxımından dövlət idarəçilik mexanizmi
- qiymətin tənzimlənməsi kimi
- ✓ dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi
- ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi
- azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi

116. Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- siyasi iqtisadın elmə, iqtisadi biliklər sisteminə çevrilməsi
- ✓ kapital yığılımı ümumi qanununun kəşfi
- insanların mürəkkəb təsərrüfat fəaliyyətini idarə edən "iqtisadi insan" ideyasının elmi dövriyyəyə gətirilməsi
- xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması
- "Görünməz əl" ideyasının elmi dövriyyəyə gətirilməsi

117. Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- ✓ sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi
- "iqtisadi insan" kateqoriyasının bazar subyekti kimi öyrənilməsi

118. A.Smitin mühüm xidməti odur ki,

- O təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmamazlığı ilə əlaqələndirmişdir
- O əməyin kapitalist tərəfindən istismar olunduğu fikrini irəli sürmüşdür
- ✓ O kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatını vermişdir
- O pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəflərini dəyərin tənzimləyicisi hesab etmişdir
- O mənfəəti artıq dəyər adlandırmış onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsəndiyini qeyd etmişdir

119. A.Smit əmək bölgüsünü necə izah edirdi:

- istehsal xərcləri kimi
- əmək haqqının, mənfəət və torpaq rentasının cəmi kimi
- istehsalın əsas amili kimi
- istehsal xərclərinin faydalılığı kimi
- ✓ sərvəti artırmağın birbaşa amili kimi

120. Aşağıdakı fikirlərdən hansı A.Smitin Xalqların sərvəti əsərinin tədqiqat obyektinə aiddir:

- vergiqoymanın prinsipləri
- əvvəlki iqtisadi mənbələrin tənqidi
- kapitalizmin inkişafının tarixi şəraiti
- dövlət gəlirlərinin mənbəyi
- ✓ bunların hamısı

121. A.Smitin mühüm xidməti odur ki,

- O pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəflərini dəyərin tənzimləyicisi hesab etmişdir
- O mənfəəti artıq dəyər adlandırmış onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsənildiyini qeyd etmişdir
- o əməyin kapitalist tərəfindən istismar olunduğu fikrini irəli sürmüşdür
- o təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmamazlığı ilə əlaqələndirmişdir
- ✓ O kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatını vermişdir

122. A.Smit əmək haqqını necə izah edirdi:

- istehsal xərclərinin faydalılığı kimi
- istehsalın əsas amili kimi
- istehsal xərcləri kimi
- sərvəti artırmağın birbaşa amili kimi
- ✓ əməyin təbii qiyməti kimi

123. A.Smit dəyərin ölçüsü kimi nəyi əsas götürmüşdü:

- bütün cəmiyyətin tələbatı ilə bu tələbatı ödəməyə kifayət edən əməyin miqdarı arasındakı nisbət kimi
- pis istehsal şəraitində əmtəə istehsalına sərf olunan iş vaxtı ilə
- əmtəə istehsalına sərf olunan iqtisadi məsrəflərləri
- nemətin iqtisadi faydalılığını
- ✓ əmtəənin istehsalı üçün zəruri olan iş vaxtını

124. A.Smitin əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ziddiyyəti ondadır ki:

- ✓ O əməklə kapital arasındakı mübadilə prosesini və əmtəələrin reallaşmasında əmələ gələn gəlirlərin təhlilini əmək-dəyər mövqeyində apara bilməmişdir
- O dəyərin mənbəyini, qızıl, gümüş və digər qiymətli metallar istehsalına sərf olunan konkret əməyi, ümumi əmək kimi vermişdir
- O dəyərin bilavasitə mənbəyini yalnız bir müəyyən konkret əmək olduğunu göstərmişdir
- O dəyərin mütləq və nisbi formada olduğunu göstərmişdir
- O bölgünün cəmiyyətin maddi sərvətinin artması üçün daha əlverişli sosial şəraitin yaratdığını duymuşdur

125. A.Smit və D.Rikardo göstərmişdilər ki, kapitalizm üçün əsas problem:

- satış problemdir
- əhali artıqlığıdır
- kəsirli istehlak nəzəriyyəsidir
- durğunluq problemdir
- ✓ istehsalın artımını təmin edən yığımdır

126. A.Smit elə bir dövrdə yaşamışdır ki:

- həmin dövrdə iri torpaq mülkiyyətçilərinin mənafeyi müdafiə olunmuşdu
- ✓ ilkin kapital yığımının tarixi prosesi yenidən başa çatmışdı
- Qərbi Avropa ölkələrinin sosial-iqtisadi həyatında böyük dəyişikliklər baş vermişdi

- liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı
- həmin dövrdə burjuazianın mənafeyi iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi

127. A.Smit hesab edir ki:

- əmək kapitalist tərəfindən istismar olunur
- ✓ iqtisadi tərəqqi dövründə əmək haqqı artırılmalıdır, çünki inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatda əməyə böyük tələbat var
- pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəfləri dəyərin tənzimləyicisidir
- mənfəət artıq dəyərdədir, fəhlə tərəfindən yaradılır və kapitalist tərəfindən mənimsənilir
- təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmazlığı var

128. A.Smit elə bir dövrdə yaşamışdır ki:

- həmin dövrdə iri torpaq mülkiyyətçilərinin mənafeyi müdafiə olunmuşdu
- Qərbi Avropa ölkələrinin sosial-iqtisadi həyatında böyük dəyişikliklər baş vermişdi
- liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı
- həmin dövrdə burjuazianın mənafeyi iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- ✓ sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdır

129. A.Smit dəyərin ölçüsü kimi nəyi əsas götürmüşdü:

- ✓ əmtənin istehsalı üçün zəruri olan iş vaxtını
- bütün cəmiyyətin tələbatı ilə bu tələbatı ödəməyə kifayət edən əməyin miqdarı arasındakı nisbət kimi
- nemətin iqtisadi faydalılığını
- əmtəə istehsalına sırf olunan iqtisadi məsrəflərləri
- pis istehsal şəraitində əmtəə istehsalına sərf olunan iş vaxtı ilə

130. A.Smit mənfəəti necə izah etmişdir:

- izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi
- fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi
- kapitalın qazancı kimi
- ✓ avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
- mənfəəti izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi

131. D.Rikardonun hansı fikirləri iqtisad elminin qızıl fonduna daxil olmuşdur:

- vergi və vergiqoyma məsələləri
- pulun miqdar nəzəriyyəsi
- ✓ torpaq rentası ilə bağlı fikirlər
- əmək haqqı nəzəriyyəsi
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi

132. D.Rikardo dəyəri nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- qıtlıq dərəcəsinin
- xərclər nəzəriyyəsinin
- müqayisəli xərclər nəzəriyyəsinin
- ✓ əmək məsrəfinin
- faydalılıq nəzəriyyəsinin

133. D.Rikardoya görə, rentanın kəmiyyəti nədən asılıdır?

- kənd təsərrüfatına çəkilən əmək məsrəflərindən
- torpaqlara çəkilən əmək məsrəflərindən
- orta mənfəət normasından
- torpağın məhsuldarlığının azalması qanunundan
- ✓ kənd təsərrüfatı istehsalına cəlb olunmuş torpaqlardakı məhsuldarlıq fərqi

134. Aşağıdakı nəzəriyyələrdən D.Rikardoya aid olanı seçin:

- vergi və vergi qoyma məsələləri
- ✓ bunların hamısı
- pulun miqdar nəzəriyyəsi
- torpaq rentası ilə bağlı fikirlər
- əmək haqqı nəzəriyyəsi

135. D.Rikardonun vergi konsepsiyasına görə nəyə vergi qoymaq mümkündür deyildir:

- rentaya
- sənayeçilərə
- istehlakçılara
- kapital qoyuluşuna
- ✓ real əmək haqqına

136. D.Rikardo bölgü nəzəriyyəsini nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- ✓ əmək dəyər nəzəriyyəsinin
- müqayisəli xərclər nəzəriyyəsinin
- əmək məsrəfinin
- faydalılıq nəzəriyyəsinin
- xərclər nəzəriyyəsinin

137. D.Rikardonun pul nəzəriyyəsində çatışmayan cəhət hansıdır:

- əgər tədavüldə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir
- kağız pul tədavülü ilə qızıl pul tədavülü arasında prinsipial fərq qoymamışdır
- pulun dəyəri tədavüldə bərqərar olur və tədavüldəki pulların kəmiyyətindən asılıdır
- ✓ tədavülə tələbatdan artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onlar öz dəyəri olduğundan tədavül sferasından çıxıb yığıma gedə bilər
- əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır

138. D.Rikardoya görə:

- fəhlə və torpaq mülkiyyətçiləri bütün şəraitlərdə ictimai sərvətin artmasında maraqlıdır
- həqiqi sərvətin hər cür artımı onda tətbiq olunan əməyin miqdarının hər cür artımı dolayısı torpaqdan əldə olunan rentanın yüksəlməsinə gətirib çıxarır
- renta qiymət ilə əmək haqqı və mənfəətin fərqidir
- əgər mənfəət və əmək haqqı qiymətə münasibətə görə birincidirsə, renta isə ona münasibətdə ikincidir
- ✓ iqtisadi inkişafda gəlirin bölgüsü arasında çox sıx əlaqə vardır

139. D.Rikardonun pul nəzəriyyəsində çatışmayan cəhət hansıdır:

- əgər tədavüldə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir
- pulun dəyəri tədavüldə bərqərar olur və tədavüldəki pulların kəmiyyətindən asılıdır
- ✓ tədavülün tələbatından artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onlar öz dəyəri olduğundan tədavül sferasından çıxıb yığıma gedə bilər
- kağız pul tədavülü ilə qızıl pul tədavülü arasında prinsipial fərq qoymamışdır
- əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır

140. Azadlıq şəraitində fəaliyyət göstərən iqtisadiyyatın elmi sistemini ilk dəfə kim yaratmışdır:

- K.Marks
- D.Rikardo
- U.Petti
- ✓ A.Smit
- A.Marşall

141. Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aiddir:

- kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatının verilməsi: əmək haqqı, mənfəət, renta
- ✓ differensial rentanın mövcudluğunu qəbul etmiş, mütləq rentanı isə inkar etmişdir
- "İqtisadi insan" anlayışının elmi dövriyyəyə gətirməsi
- xalqın sərvətinin əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı

142. Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun pul tədavülü haqqındakı fikirlərinə aid deyil:

- pulun tədavül sürəti
- qızılın beynəlxalq hərəkətinin mexanizmi
- kağız pulun qızıla dəyişdirilə bilməsi
- ✓ pulun yığıcı funksiyası
- pula tələb və onu müəyyən edən amillər

143. D.Rikardo əməyin təbii qiymətini necə izah edirdi:

- ✓ əməyin təbii qiyməti işçinin dolanmasını təmin edən və öz nəslini azaldıb artırmadan davam etdirəcək qiymət səviyyəsidir
- Bunların hamısı
- əmək haqqı əməyin təbii qiymətidir və o yaşayış vasitələrinin dəyərində bərabərdir
- əməyin əmtəə olduğunu güman edir və əmək haqqını əməyin təbii qiyməti adlandırır
- faktiki əmək haqqıdır və o əməyə olan tələb və onun təklifinin təsiri altında dəyişir

144. A.Smitə görə:

- yüksək əmək haqqı əmək məhsuldarlığının mühüm stimuludur
- ✓ bunların hamısı
- əgər mənfəət və əmək haqqı qiymətə münasibətə görə birincidirsə, renta isə ona münasibətdə ikincidir
- renta qiymət ilə əmək haqqı və mənfəətin fərqidir
- həqiqi sərvətin hər cür artımı onda tətbiq olunan əməyin miqdarının hər cür artımı dolayısı torpaqdan əldə olunan rentanın yüksəlməsinə gətirib çıxarır

145. D.Rikardonun pul nəzəriyyəsinə aid olan fikri seçin:

- pulun dəyəri tədavüldə bərqərar olur və tədavüldəki pulların kəmiyyətindən asılıdır
- əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır
- əgər tədavüldə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir
- kağız pul tədavülü ilə qızıl pul tədavülü arasında prinsipial fərq qoymqmışdır
- ✓ tədavülə tələbatından artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onların öz dəyəri olduğundan tədavül sferasından çıxıb yığıma gedə bilər

146. Aşağıdakılardan hansı A.Smitin pul haqqındakı fikirlərinə aiddir:

- ✓ pulun mübadilə funksiyası
- kağız pulun qızıla dəyişdirilə bilməsi
- pulun tədavül sürəti
- qızılın beynəlxalq hərəkətinin mexanizmi
- pula tələb və onu müəyyən edən amillər

147. Kim iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişaf nöqtəyi-nəzərindən yanaşmışdır:

- K.Marks
- U.Petti
- ✓ A.Smit
- A.Marşall
- D.Rikardo

148. A.Smitin istifadə etdiyi əsas metodlar:

- elmi abstraksiya, kauzal

- müqayisəli təhlil metodu
- √ analitik, təsvirçilik
- statistik-iqtisad metodu
- iqtisadi təhlil metodu

149. Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aiddir:

- differensial rentanın mövcudluğunu qəbul etmiş, mütləq rentanı isə inkar etmişdir
- √ Bunların hamısı
- “İqtisadi insan” anlayışının bazar subyekti kimi öyrənilməsi
- müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı

150. U.Pettinin iqtisad elminin metodologiyasına gətirdiyi yenilik:

- √ elmi abstraksiya, kauzal
- eksperiment metodu
- statistik-iqtisad metodu
- iqtisadi təhlil metodu
- müqayisəli təhlil metodu

151. D.Rikardo mənfəəti necə izah etmişdir:

- izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi
- avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
- √ kapitalın qazancı kimi
- izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi
- fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi

152. D.Rikardonun dəyər nəzəriyyəsinin əsas xüsusiyyəti ibatətdir ki:

- O əməkklə kapital arasındakı mübadilə prosesini və əmtəələrin reallaşmasında əmələ gələn gəlirlərin təhlilini əmək-dəyər mövqeyində apara bilməmişdir
- O dəyərin mənbəyini, qızıl, gümüş və digər qiymətli metallar istehsalına sərf olunan konkret əməyi, ümumi əmək kimi vermişdir
- O dəyərin bilavasitə mənbəyini yalnız bir müəyyən konkret əmək olduğunu göstərmişdir
- √ O dəyərin mütləq və nisbi formada olduğunu göstərmiş və öz qarşısına əmtəənin mütləq dəyərini deyil, nisbi dəyərinin dəyişikliklərinin təsirini öyrənmək məqsədi qoymuşdur
- O bölgünün cəmiyyətin maddi sərvətinin artması üçün daha əlverişli sosial şəraitin yaratdığını duymuşdur

153. D.Rikardo vergi qoyma məsələsini nə ilə əlaqədə öyrənmişdi:

- kapital yığımları ilə
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi ilə
- pulun miqdar nəzəriyyəsi ilə
- √ gəlir bölgüsü ilə
- məhsul istehsalının həcmi ilə

154. D.Rikardo elə bir dövrdə yaşayıb yaratmışdır ki:

- həmin dövrdə İngiltərədə sənaye inqilabı baş vermişdir
- √ kənd təsərrüfatında xırda müstəqil kəndli təsərrüfatları öz gəlirlərini iri torpaq sahibkarlığına və kapitalist icarəçi fermer təsərrüfatlarına vermişdir
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, kənd təsərrüfatının inkişafına istiqamətlənmişdir
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, sənaye istehsalına yönəlmişdir
- həmin dövrdə kapitalist istehsalının manifaktura mərhələsi yaranmışdır

155. Aşağıdakı fikirlərdən hansı D.Rikardoya məxsusdur:

- azad rəqabətin əsasında yaranan həqiqi qiymət iqtisadi müvazinətin əsasıdır
- dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir

- torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadır
- torpaq rentası, torpağın becərilməsinə sərf edilmiş əmək məhsulunda birinci çıxılmalıdır
- √ mübadilə dəyəri renta ödənməyən torpaq üzərində istehsalda istifadə edilən əmək miqdarı ilə müəyyən olunur

156. D.Rikardonun sistemində vergi bazası nəyə əsaslanır:

- kapital yığıma
- √ xalis məhsula
- gəlir bölgüsünə
- məhsul istehsalının həcminə
- əməkhaqqına

157. D.Rikardo elə bir dövrdə yaşayıb yaratmışdır ki:

- √ həmin dövrdə İngiltərədə sənaye inqilabı baş vermişdir
- həmin dövrdə kapitalist istehsalının manifaktura mərhələsi yaranmışdır
- həmin dövrdə merkantlist düşüncələrdən klassik iqtisadi düşüncəyə keçid başlamışdır
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, kənd təsərrüfatının inkişafına istiqamətlənmişdir
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, sənaye istehsalına yönəlmişdir

158. D.Rikardo mənfəəti necə izah etmişdir:

- izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi
- fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi
- √ kapitalın qazancı kimi
- avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
- mənfəəti izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi

159. T.R.Maltusa görə: doğum və ölüm normalarına təsir edən amil hansıdır:

- √ bunların hamısı
- yoxsulluq
- “mənəvi cilovlanma”
- zəif sağlamlıq
- qüsurlu yaşayış

160. S.Sismondi siyasi iqtisada necə baxırdı:

- cəmiyyətin istehsal münasibətlərini öyrənən elm kimi
- resursların nadirliyini öyrənən elm kimi
- məhsuldar qüvvələri öyrənən elm kimi
- √ sərvət və onun artırılması üsulları haqqında elm kimi
- bunların heç biri

161. S.Sismondi inflyasiyaya necə tərif verirdi:

- pulun alıcılıq qabiliyyətinin uzun müddət aşağı düşməsi prosesidir
- məcmu tələb və məcmu təklif arasında uyğunsuzluqdur
- iqtisadiyyatın qeyri-sabitliyinin mühüm aspektidir
- √ tədavül kanallarının əlavə kağız pullarla həddindən artıq doldurulmasının nəticəsidir
- qiymətin ümumi səviyyəsinin artması kimi

162. Sərt qiymət əsasında ümumi tarazlığın saxlanılması-bu hansı qanundur:

- √ Sey qanunu
- izafi dəyər qanunu
- əmək məhsulunun əmək haqqından üstün artması qanunu
- tələbatın daim artması qanunu
- pul tədavülü qanunu

163. J.B.Sey istehsal amillərini necə təsnifləşdirirdi?

- əmək və kapital
- √ kapital, torpaq, əmək
- əmək və sahibkarlıq qabiliyyəti
- əmək və torpaq
- kapital, torpaq, sahibkarlıq qabiliyyəti

164. C.R.Mak-Kullox göstərmişdir ki:

- √ kapitalist münasibətləri sadə əmtəə təsərrüfatı münasibətləri ilə eynidir
- sahibkar gəliri, idarə etdiyinə görə kapitalistin əmək haqqıdır
- əmək haqqı fəhlənin öz istirahət və rahatlığından “imtina” edib işlədiyinə görə onun mükafatıdır
- mənfəət kapitalistin öz kapitalını istehlaka sərf etməkdən “imtina” etdiyinə görə onun mükafatıdır
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur

165. Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Millə aid deyil:

- O, xüsusi torpaq mülkiyyətinə qarşı çıxmış və onun milliləşdirilməsini tələb etmişdir
- √ dəyər ünsürlərinin və onların gəlirlərinin psixoloji izahını vermişdir
- O, torpaq mülkiyyətçilərinin deyil, kapital sahiblərinin mənafeələrini müdafiə etmişdir
- istehsal prosesində iştirak edən maşınların, xammalın, yanacaqın dəyərini yığılmış əmək-kapital kimi götürmüş və onlar işləyərək dəyər yaratdığını söyləmişdir
- əmtəənin dəyəri kapitalistin kapital məsrəfləri, əmək haqqına onun sərf etdiyi xərcləri və mənfəəti ilə müəyyən olunur

166. C.S.Mill göstərmişdir ki:-

- dəyər əməklə deyil, faydalılıqla müəyyən olunur
- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- √ kapitalın mənfəəti imtinaya görə mükafatıdır
- əmək sərvətin yeganə mənbəyidir

167. Aşağıdakı fikirlərdən S.Sismondinə aid olanı seçin:

- inflyasiya qiymətin ümumi səviyyəsinin artmasıdır
- √ inflyasiya tədavül kanallarının əlavə kağız pullarla həddindən artıq doldurulmasının nəticəsidir
- inflyasiya pulun alıcılıq qabiliyyətinin uzun müddət aşağı düşməsi prosesidir
- inflyasiya iqtisadiyyatın qeyri-sabitliyinin mühüm aspektidir
- inflyasiya məcmu tələb və məcmu təklif arasında uyğunsuzluqdur

168. Prudon iddia edirdi ki;

- √ əmək bölgüsünün, dəyərin mənfə tərəflərini aradan qaldırmaqla, kapitalist əmtəə təsərrüfatını yaxşılaşdırmaq olar
- kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir
- mülkiyyət resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak prosesində istehsal vasitələrinin və onların köməyi ilə hazırlanan maddi nemətlərin mənimsənilməsidir
- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir

169. J.B.Seyə aid olanı seçin:

- əmək və kapital
- kapital, torpaq, sahibkarlıq qabiliyyəti
- √ kapital, torpaq, əmək
- əmək və sahibkarlıq qabiliyyəti
- əmək və torpaq

170. J.B.Seyin qanunu öz əhəmiyyətini hansı alimin nəzəriyyəsi ilə sonradan itirdi:

- K.Menger
- M.Fridmen
- ✓ C.Keyns
- C.Klark
- A.Marşall

171. S.Sismondi siyasi iqtisada necə baxırdı:

- cəmiyyətin istehsal münasibətlərini öyrənən elm kimi
- bunların heç biri
- resursların nadirliyini öyrənən elm kimi
- məhsuldar qüvvələri öyrənən elm kimi
- ✓ dövlətdən asılı olan xalqın maddi rifahı kimi

172. J.B.Sey qanunu göstərir ki:

- təklifin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır
- ✓ qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır
- qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır
- əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır
- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır

173. Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansı S.Sismondiyə məxsusdur:

- ümumi böhran mümkün deyil, yalnız təsadüfi ayrı-ayrı məhsullar istehsalının böhranı labüddür
- ✓ böhran təsadüfi deyil, o daxili ziddiyyətlərin, yəni istehsal və istehlak arasındakı ziddiyyətin mühüm təzahürüdür
- adamlar nemətlərin nəinki çatışmazlığından, eyni zamanda artıqlığından da ölə bilirlər
- bütün alıcı və satıcılar “Zənginlik zənciri” içində bir-biri ilə sıx şəkildə bağlanmışdır
- böhran tələbin artıqlığı üzündən baş verir

174. J.B.Sey göstərmişdir ki:

- ✓ qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır
- qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır
- əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır
- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- təklifin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır

175. N.U.Senior D.Rikardonun davamçılarından hansı fərqli fikri söyləmişdir:

- maşın, heyvan və yaxud təbiət qüvvələri ilə baş verən fəaliyyətin də əmək kimi zühür etdiyini qeyd edir
- fəhlə əməyin tam dəyərini alır, yeni yaradılmış dəyərdən onun almadığı nə varsa, bunu o deyil, onun canlı əməyi deyil, kapitalda təcəssümlənmiş keçmiş əmək yaratmışdır
- ✓ sahibkar gəlirinə, istehsalı idarə etdiyinə görə, kapitalistin əmək haqqı kimi baxmışdır
- əmək haqqı bilavasitə canlı əməyin, mənfəət isə maddiləşmiş, keçmiş əməyin haqqıdır
- dəyər = istehsal xərcləri+mənfəətə

176. J.B.Seyin fikrinə görə:

- tələb müfəviq təklif yaradır
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir
- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- ✓ təklif müvafiq tələb yaradır

177. J.B.Sey qanunu belədir ki:

- əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır
- qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır
- ✓ qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır

- tələfin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır
- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır

178. Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansı Maltusa məxsusdur:

- ümumi böhran mümkün deyil, yalnız təsadüfi ayrı-ayrı məhsullar istehsalının böhranı labüddür
- ✓ satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
- adamlar nemətlərin nəinki çatışmazlığından, eyni zamanda artıqlığından da ölə bilirlər
- bütün alıcı və satıcılar “Zənginlik zənciri” içində bir-biri ilə sıx şəkildə bağlanmışdır
- böhran tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmazlığı üzündən baş verir

179. Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin tərəfdarı olmuşdur?

- J.B.Sey
- P.Buagilber
- A.Smit
- D.Rikardo
- ✓ S.Sismondi

180. S.Sismondi əmək bölgüsünü necə izah edirdi:

- ✓ əmək bölgüsü əmək məhsuldarlığını nə qədər artırsa, ona proporsional olan insanın əqli və fiziki qüvvələrinin, sağlamlığının və şagirdlərinin itirilməsi deməkdir
- bunların hamısı doğrudur
- əmək bölgüsü insanlar arasında onların əmək məhsullarının mübadiləsinə səbəb olur
- əmək bölgüsü və mübadilə əməyə qənaət edir
- əmək bölgüsünə, onun ictimai formasından asılı olmayan mücərrəd forma kimi baxmışdır

181. T.Maltusa görə:

- ictimai istehsalda üç əsas amil: əmək, torpaq və kapital fəaliyyət göstərir
- ✓ alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqının deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- dəyər faydalılığın ölçüsüdür
- əməyin ikili xarakteri: onun konkret və abstrakt əmək olmasıdır
- istehsal prosesi əmtəənin dəyərinin yaradılması nöqtəyi nəzərindən ikilidir

182. T.Maltus iddia edirdi ki:

- milli sərvət mahiyyət etibarilə sərvət deyildir, çünki ondan əhalinin böyük əksəriyyətinin payına cüzi bir hissə düşür
- yalnız fəhlələr öz gəlirindən əlavə gəlir - torpaq mülkiyyətçiləri üçün renta və kapitalist üçün mənfəət yaradır
- ✓ əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- xalqlar bir tərəfdən həddindən artıq xərclədiyinə və bir tərəfdən də həddindən artıq xərcləmədiyinə görə müflisləşə bilirlər
- əhalinin artımının gəlir çərçivəsində məhdudlaşdırmaq lazımdır

183. J.B.Seyin xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi
- ✓ sərvətin mənbəyini millətin istehsal potensialında görmüşdür
- əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur
- satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
- D.Rikardonun qəbul etdiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul etmirdi

184. J.B.Seyin Bazarlar qanunu nun əsas mahiyyəti nədir?

- ”bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınır”
- əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
- əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir
- alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- ✓ daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır

185. C.Millə görə:
- cəmiyyətin inkişafının indiki vəziyyətində əsas məqsəd xüsusi mülkiyyət sisteminin devrilməsinə cəhd etmək deyil, ancaq onu yaxşılaşdırmaqdır
 - ✓ təhsil “bazarın” gücsüzlüyünün nümunəsidir
 - kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
 - alıcı əmtənin satıcısının təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
 - əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
186. J.B.Seyə görə:
- ✓ ictimai istehsalda üç əsas amil: əmək, torpaq və kapital fəaliyyət göstərir
 - dəyər faydalılığın ölçüsüdür
 - əməyin ikili xarakteri: onun konkret və abstrakt əmək olmasıdır
 - istehsal prosesi əmtənin dəyərinin yaradılması nöqtəyi nəzərdən ikilidir
 - alıcı əmtənin satıcısına təkcə əmək haqqının deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
187. Aşağıdakı fikirlərdən hansı J.B.Seyə məxsusdur?
- “bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınıb”
 - ✓ daxili bazarlarda xaricidəki kimi məhsullar məhsullarla alınır
 - əmtələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
 - əmtələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir
 - alıcı əmtənin satıcısına təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
188. Maltus göstərmişdir ki:
- cəmiyyətin inkişafının indiki vəziyyətində əsas məqsəd xüsusi mülkiyyət sisteminin devrilməsinə cəhd etmək deyil, ancaq onu yaxşılaşdırmaqdır
 - təhsil “bazarın” gücsüzlüyünün nümunəsidir
 - kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
 - ✓ alıcı əmtənin satıcısının təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
 - əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
189. İzafi dəyər hansı istehsal amili tərəfindən yaradılır?
- kapital, torpaq və əmək
 - sabit kapital
 - ✓ dəyişən kapital
 - fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi
 - torpaq
190. Marks kimi müasir siyasi iqtisadın əsl banisi adlandırmaşdır?
- A.Smit
 - D.Rikardo
 - ✓ F.Kene
 - K.Marks
 - J.B.Sey
191. Marks xalis milli məhsulu necə izah edirdi:
- $R=S/K$
 - $Q=S/V$
 - $C+V+S$
 - ✓ $V+S$
 - $q=C/V$
192. Kim mübadilə dəyərini dəyərin zəruri təzahür forması kimi öyrənmişdir?

- ✓ K.Marks
- T.Maltus
- D.Rikardo
- J.B.Sey
- A.Smit

193. Kim mənfəətin yaşayış vasitələrinin alışına çəkilən xərclərdən asılı olduğunu qeyd etmişdir:

- S.Sismondi
- K.Mitçel
- ✓ K.Marks
- D.Kondratyev
- Q.Xabler

194. Kim xüsusi mülkiyyətə və kapitala əməyin özgəninkiləşməsinin nəticəsi kimi baxır və özgəninkiləşmənin səbəbini öz növbəsində inkişaf edən ictimai əmək bölgüsündə görür:

- S.Sismondi
- ✓ K.Marks
- A.Marşal
- C.Klark
- D.Rikardo

195. İnsanın fiziki və mənəvi qüvvələrinin məsrəfi kimi Marks nəyi müəyyən etmişdir:

- ✓ abstrak əməyi
- əmtəənin ikili xarakterə malik olmasını
- ictimai zəruri əməyi
- əmtəənin faydalılığını
- izafi dəyəri

196. İqtisadiyyatda optimal davranış prinsiplərinin tətqiqi, optimal nəzəriyyə və həllərə yaxınlaşmaq üçün tətbiq olunmuş təhlil metodu:

- natamam istehlak nəzəriyyəsi
- marksist nəzəriyyə
- ✓ marjinal nəzəriyyə
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi

197. İqtisadi fikir tarixində kapitalın bu cür bölgüsü yalnız marksizmə məxsusdur:

- torpaq, əmək
- illik avans və ilkin avans
- ✓ sabit, dəyişən kapital
- fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi, mənfəət
- əsas və dövriyyə

198. Hansı iqtisadi məktəb məntiqi əsaslandırılmış, alternativ iqtisadi nəzəriyyə və məntiqi istiqamətin müəyyən etmişdir:

- ✓ marksist
- neoklassik
- merkantilist
- marjinalist
- keynsçi

199. Bəşər cəmiyyətinin yaranmasını, onun mövcudluğunu və inkişafını ictimai maddi istehsalla şərtləndirən iqtisadçı kimdir:

- ✓ A.Marşall
- K.Menger
- A.Smit

- S.Sismondi
- K.Marks

200. Aşağıdakı düsturlardan hansı kapitalın üzvü quruluşunu ifadə edir:

- $C+V+S$
- $R=S/K$
- ✓ $q=C/V$
- $Q=S/V$
- $V+C$

201. Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır:

- A.Smit
- D.Rikardo
- T.Maltus
- J.B.Sey
- ✓ K.Marks

202. İqtisadi tsiklin əsas səbəbi kapitalizmin əsas ziddiyyəti olan istehsalın ictimai xarakteri ilə mənimsəmənin xüsusi kapitalist formasıdır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- ✓ marksist nəzəriyyə
- natamam istehlak nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- monetar nəzəriyyə

203. Təbiət və torpaq rentasının artması haqqında tədqiqat əsərinin müəllifi kimdir ?

- ✓ T.Maltus
- D.Rikardo
- A.Smit
- K.Marks
- J.B.Sey

204. Marks nəyi fiktiv kapital hesab edirdi:

- amortizasiya fondu
- ✓ qiymətli kağızları
- əsas kapitalı
- iqtisadi mənfəət
- dövriyyə kapitalı

205. Kapitalın üzvü quruluşu kim tərəfindən işlənib?

- U.Rostou
- A.Marşal
- E.Sluçkin
- P.Samuelson
- ✓ K.Marks

206. əməyin ikili xarakteri haqqında təliminə əsasən Mars nəyi müəyyən etmişdir:

- əmtənin faydalılığını
- ictimai zəruri əməyi
- ✓ əmtənin ikili xarakterə malik olmasını
- abstrak əməyi
- izafi dəyəri

207. Kim iqtisadi təhlildə elmi abstraksiya metodundan istifadə etməsinə qarşı çıxmışdır:

- A.Smit
- K.Menger
- A.Marşal
- K.Marks
- ✓ S.Sismondi

208. Kim siyasi iqtisadın predmetini dövlətdən asılı olan xalqın maddi rifahı kimi müəyyən etmişdir:

- ✓ S.Sismondi
- A.Marşal
- C.Klark
- D.Rikardo
- K.Marks

209. Marksist əmək-dəyər nəzəriyyəsi göstərir ki:

- əmtənin dəyərinin tərkib hissəsi kimi gəlirlərin özü də son nəticədə əməklə müəyyən olunur
- dəyər istehsal xərcləri ilə eynilik təşkil edir
- əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir
- əmək təkcə əmtənin qiymətinin əmək haqqına düşən hissəsini deyil, həm də rentaya və mənfəətə düşən hissəsinin dəyərini müəyyən edir
- ✓ əmək özünəməxsus ictimai məsrəfdir

210. Marksa görə, qiymətin dəyər nəzəriyyəsidir:

- ✓ qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğinə bərabər olması
- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğinə bərabər olmaması
- bunların hamısı
- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğindən az olması
- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğindən çox olması

211. K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- faydalılıq həddi prinsipinin müəyyən edilməsi
- ✓ kapitalın üzvü quruluşunun müəyyən olunması
- “sosial bazar təsərrüfatı” modelinin yaradılması
- xalis məhsul haqqında təlimin yaradılması
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı

212. K.Marks göstərir ki:

- ✓ iqtisadi münasibətlər sisteminin digəri ilə əvəz olunması ictimai-iqtisadi inkişafın obyektiv qanunauyğunluğudur
- azad rəqabət sərvətin az bir qrupun əlində cəmləşdiyi bir şəraitdə, əhalinin əsas kütləsinin dilənçiləşməsi baş verir
- əmək haqqının səviyyəsində dəyişmələr mübadilə dəyərinə təsir etmir
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmamazlığı üzündən baş verir

213. K.Marks dəyişən kapitala nəyi aid etmişdir:

- kapitaldan əsas kapitalın aşınmasına və xammal məsrəfinə hesablanan məbləği
- maddiləşmiş əməyi
- “real” kapitalı
- “əşya” kapitalı
- ✓ maddi işçilərə verilən əmək haqqını

214. Aşağıdakılardan hansı K.Marksın kəşflərindən biridir:

- izafi dəyər qanunu

- √ bunların hamısı
- tarixin materialistcəsinə şərh
- cəmiyyətin inkişafına obyektiv qanunlarla tənzimlənən tələbin tarixi prosesi kimi yanaşması
- bəşər cəmiyyətinin yaranmasının ictimai maddi istehsalla şərtlənməsi

215. K.Marksist əmək-dəyər nəzəriyyəsi göstərir ki:

- dəyər istehsal xərcləri ilə eynilik təşkil edir
- √ bərabər mənfəətlik prinsipinə əsaslanan dəyər qiymətə çevrilir
- əmtənin dəyərinin tərkib hissəsi kimi gəlirlərin özü də son nəticədə əməklə müəyyən olunur
- əmək təkcə əmtənin qiymətinin əmək haqqına düşən hissəsini deyil, həm də rentaya və mənfəətə düşən hissəsinin dəyərini müəyyən edir
- əmtələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

216. K.Marks göstərir ki:

- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- əmək haqqının səviyyəsində dəyişmələr mübadilə dəyərinə təsir etmir
- √ iqtisadi qanunlar bəşəriyyətin daimi qanunları deyil, insanların istehsal münasibətlərinin qanunlarıdır
- azad rəqabət sərvətin az bir qrupun əlində cəmləşdiyi bir şəraitdə, əhalinin əsas kütləsinin dilənçiləşməsi baş verir
- böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmamazlığı üzündən baş verir

217. Aşağıdakılardan hansı K.Marksın kəşflərindən biridir:

- tarixin materialistcəsinə şərh
- √ kapital yığımının ümumi qanunu
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- bəşər cəmiyyətinin yaranmasının ictimai maddi istehsalla şərtlənməsi
- cəmiyyətin inkişafına obyektiv qanunlarla tənzimlənən tələbin tarixi prosesi kimi yanaşması

218. K.Marks sabit kapitala nəyi aid etmişdir:

- √ kapitaldan əsas kapitalın aşınmasına və xammal məsrəfinə hesablanan məbləği
- müddətli işçilərə verilən əmək haqqını
- maddiləşmiş əməyi
- “real” kapitalı
- “əşya” kapitalı

219. K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- “sosial bazar təsərrüfatı” modelinin yaradılması
- √ pul nəzəriyyəsinin daha dərinlən inkişafı
- faydalılıq həddi prinsipinin müəyyən edilməsi
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- xalis məhsul haqqında təlimin yaradılması

220. K.Marksın tərifinə görə, iş qüvvəsinin dəyəri müəyyənləşdirilir:

- √ iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün zəruri olan ictimai zəruri vaxtla
- əmək məhsuldarlığı ilə
- sosial qüvvələrin nisbətilə
- iş qüvvəsinin son məhsuldarlığı ilə
- iş qüvvəsinə tələb və təklifin nisbətilə

221. K.Marks sübut edir ki:

- izafi dəyər mübadilə prosesində pul tərəfindən yaranır, o, əmək prosesində müddətli işçi tərəfindən yaradılmır
- sərvətin mənbəyi millətin istehsal potensialından asılıdır
- √ mütləq yoxsullaşma haqqında nəzəriyyənin əsasını əmək məhsuldarlığının artması ilə bərabər əmək haqqının artmaması təşkil edir
- kapital əməklə yanaşı əmtənin dəyərinin mənbəyidir

- əmtənin dəyəri onun faydalılığı ilə eynilik təşkil edir

222. K.Marksın təkrar istehsal sxeminin əsas şərtləri və makroiqtisadi qarşılıqlı asılılığı aşağıdakılardan ibarətdir:

- √ sadə təkrar istehsal dəyişməzdir, onda xalis investisiya sıfıra bərabərdir
- bu sxemdə o, tədqiqat obyekti olan tarazlıq şərtlərini göstərmişdir
- bu sxemdə o, məhsulun özünü yenidən istehsal etməyə hazır olduğunu göstərmişdir
- bu sxemdə o, iqtisadiyyatın tarazlıq halında olduğunu göstərmişdir
- geniş təkrar istehsal dəyişməzdir, onda xalis investisiya sıfıra bərabərdir

223. K.Marks ilk dəfə olaraq əmtənin dəyərini:

- klassik tərifini vermişdir
- √ sosial mahiyyətini vermişdir
- istehsal xərcləri ilə ölçüldüyünü göstərmişdir
- kapital müəyyən olduğunu vermişdir
- əməklə müəyyən olduğunu vermişdir

224. Marksist təlimə görə sadə təkrar istehsalın şərti:

- √ $I(V+C) = IIc$
- $I(V+C) < IIc$
- $(C+M+S) = Iv+IIv+(Is+IIs)$
- $I(C+V+S) = Ic+IIc$
- $I(V+C) > IIc$

225. Marksist təlimə görə geniş təkrar istehsalın şərti:

- √ $I(V+C) > IIc$
- $I(V+C) < IIc$
- $(C+M+S) = Iv+IIv+(Is+IIs)$
- $I(C+V+S) = Ic+IIc$
- $I(V+C) = IIc$

226. Marksa görə xüsusi mülkiyyət:

- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir
- "mülkiyyət oğurluqdur", mülkiyyət məhvə məhkumdur, təbiətə və şüura ziddir
- √ əməyin özgəninkiləşdirilməsinin nəticəsidir
- resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir

227. K.Marks ilk dəfə olaraq əmtənin:

- əməklə müəyyən olduğunu vermişdir
- kapital müəyyən olduğunu vermişdir
- klassik tərifini vermişdir
- istehsal xərcləri ilə ölçüldüyünü göstərmişdir
- √ ikili təbiətə malik olmasını göstərə bilmişdir

228. K.Marks göstərmişdir ki,

- izafi dəyər mübadilə prosesində pul tərəfindən yaranır, o, əmək prosesində maddəli işçi tərəfindən yaradılır
- kapital əməklə yanaşı əmtənin dəyərini mənbəyidir
- √ əmtənin dəyəri istehsal qiymətinə çevrilir
- sərvətin mənbəyi millətin istehsal potensialından asılıdır
- əmtənin dəyəri onun faydalılığı ilə eynilik təşkil edir

229. İzafi dəyər qanununun tədqiqində əsas olmuşdur:

- təkrar istehsalın reallaşması nəzəriyyəsi
- mənfəət normasının azalmağa meyl etməsi qanunu
- əmtənin dəyərinin sosial mahiyyətinin açılması
- iş qüvvəsinin əmtəə olması
- ✓ əmək-dəyər nəzəriyyəsi

230. Marksizmə görə, mülkiyyət iqtisadi kateqoriya kimi:

- resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- "mülkiyyət oğurluqdur", mülkiyyət məhvə məhkumdur, təbiətə və şüura ziddir
- kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir
- ✓ istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak prosesində istehsal vasitələrinin və onların köməyi ilə hazırlanan maddi nemətlərin mənimsənilməsidir
- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir

231. Kapitalizmdə iqtisadi artımın tsiklik xarakterinin marksist təhlilində əsas olmuşdur:

- ✓ mənfəət normasının azalmağa meyl etməsi qanunu
- əmtənin dəyərinin sosial mahiyyətinin açılması
- iş qüvvəsinin əmtəə olması
- əmək-dəyər nəzəriyyəsinin məntiqi sonluğa çatdırılması
- izafi dəyər qanunu

232. Alman tarixi məktəbi nəyi iqtisadi təhlilin predmeti hesab edirdilər?

- istehsal və tədavül sferasını
- istehsal sferasını
- təbii resursları
- əmək haqqını və istehsal dairəsini
- ✓ iqtisadi və qeyri-iqtisadi amilləri

233. V.Oykenə görə bəşər cəmiyyətində iqtisadiyyatın tipi necə olmalıdır?

- totalitarizm
- ✓ mərkəzdən idarə edilən və mübadilə iqtisadiyyatı
- imperializm
- kommunizm
- azad, açıq təsərrüfat

234. İnsanların həyat səviyyəsi yüksək olduqca onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən azalır:

- Sey qanunu
- Valras qanunu
- Oyken qanunu
- ✓ Engel qanunu
- Qossen qanunu

235. Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsini praktiki olaraq həyata keçirən kim olmuşdur?

- F.Xayek
- ✓ L.Erxard
- A.Ryustov
- V.Oyken
- L.Mizes

236. Aşağıdakı əsərlərdən V.Zombarta aid olanını seçin:

- "Alman sosializmi"
- ✓ bunların hamısı
- "Sosializm və XIX əsrin sosial hərəkatı"

- "Müasir kapitalizm"
- "Təsərrüfat həyatının quruluşu"

237. Aşağıdakı kateqoriyalardan hansı sosial plüralizm konsepsiyasının tərkib hissəsidir?

- sərvət və kəndli təsərrüfatı
- ✓ bunların hamısı
- kapitalizm
- kooperativ təsərrüfat
- ictimai təsərrüfat

238. Sosial plüralizm konsepsiyası kimə aiddir:

- A.Ryustov
- V.Renke
- F.Xayek
- V.Oyken
- ✓ V.Zombart

239. Sosial bazar təsərrüfatı ifadəsi ilk dəfə kim tərəfindən istifadə olunub?

- C.Keyns
- K.Marks
- P.Samuelson
- M.Fridmen
- ✓ A.Myüller-Armak

240. Alman tarixi məktəbinin metodologiyasını klassik məktəbdən fərqləndirən cəhətlər:

- siyasi iqtisada milli elm kimi baxılması
- ✓ bunların hamısı
- iqtisadi hadisələrə tarixi mövqedən yanaşılması
- ictimai mənafehin şəxsi mənafehdən üstün tutulması
- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillərə üstünlük verilməsi

241. Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərini kim işləyib hazırlamışdır?

- F.Xayek
- C.Keyns
- ✓ V.Oyken
- Y.Şumpeter
- C.Robinson

242. Sosial məktəbin nümayəndələri yeni tarixi məktəbdən hansı fərqli fikri söyləmişdir?

- klassik məktəbin abstrakt-deduktiv metoduna qarşı çıxmışdır
- nəzəri siyasi iqtisadın vəzifəsini iqtisadi hadisələrin müahidəsində, faktların təsviri verməklə görmüşlər
- iqtisadi həyatda dövlətin müdaxiləsini və dövlət mülkiyyətini məqbul saymışlar
- ✓ iqtisadi hadisələrə sosioloji istiqamətdən yanaşmışlar
- iqtisadi nəzəriyyənin əhəmiyyətini qəbul etməmişlər

243. İşsizlik nəticəsində potensial əmtəə və xidmətlərin itkisinin hesablanması kimin işlədiyi qanuna əsasən həyata keçirilir?

- A.Marşall
- ✓ V.Oyken
- P.Samuelson
- A.Müller-Armak
- F.Xayek

244. F.List deyir ki:

- əmək-dəyər nəzəriyyəsi kapitalistləri istismarda günahlandırılması üçün əsas verir
- siyasi-iqtisad yalnız nəzəri ümumiləşdirmələr vermək imkanına malik deyil
- elm yalnız öyrənilən hadisələrin tez-tez təkrar baş verdiyi yerdə mövcuddur
- ✓ fərdin xoşbəxtliyi millətin qüdrətindən asılıdır
- iqtisad insan eqoizminin adı təlimi deyil, ancaq əxlaqi elm olmalıdır

245. ən yeni tarixi məktəbin metodologiyasını yeni tarixi məktəbdən fərqləndirən cəhət:

- ✓ iqtisadi hadisələrə sosioloji istiqamətdən yanaşmışlar
- iqtisadi həyatda dövlətin müdaxiləsini və dövlət mülkiyyətini məqbul saymışlar
- iqtisadi nəzəriyyənin əhəmiyyətini qəbul etməmişlər
- nəzəri siyasi iqtisadın vəzifəsini iqtisadi hadisələrin müahidəsində, faktların təsviri verməklə görmüşlər
- klassik məktəbin abstrakt-deduktiv metoduna qarşı çıxmışdır

246. Köhnə tarixi alman məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- ✓ V.Roşer, B.Hildebrand, K.Knis
- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
- F.List, A.Müller
- K.Marks, F.Engels

247. F.List deyir ki:

- elm yalnız öyrənilən hadisələrin tez-tez təkrar baş verdiyi yerdə mövcuddur
- ✓ müxtəlif millətlər müxtəlif inkişaf səviyyəsinə malikdirlər
- siyasi-iqtisad yalnız nəzəri ümumiləşdirmələr vermək imkanına malik deyil
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi kapitalistləri istismarda günahlandırılması üçün əsas verir
- iqtisad insan eqoizminin adı təlimi deyil, ancaq əxlaqi elm olmalıdır

248. Hansı iqtisadçı mülkiyyətin dövlətləşdirilməsini dövlət sosializmi adlandırmışdır:

- A.Müller-Armak
- P.Samuelson
- V.Oyken
- ✓ L.Brentano
- F.Xayek

249. Alman tarixi məktəbinin II mərhələsi üçün xarakterik olan xüsusiyyət hansıdır:

- tarixi metodu daha təkidlə tətbiq etmişlər
- ✓ empirizmi tətbiq etmişlər
- sinfi mübarizəni deyil, yalnız cəmiyyətin təkamül yolu ilə inkişafını məqbul saymışlar
- istehsal amillərinin Sey konsepsiyasını qəbul etmişlər
- elmi abstraksiya metodundan imtina etmişlər

250. Alman tarixi məktəbinin nəzəri sələfləri kimlərdir?

- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler
- K.Marks, F.Engels
- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
- ✓ F.List, A.Müller

251. Yeni tarixi alman məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler
- K.Marks, F.Engels
- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis

- F.List, A.Müller
- ✓ Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer

252. A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxil deyil?

- tələb və təklif
- istehsalın həcmi
- istehsal xərcləri
- məhsulun faydalılığı
- ✓ insanların zövqü

253. Azalan həddi faydalılıq prinsipi hansı ölkələrdə eyni vaxtda kəşf edilmişdir:

- İsveçrə, İngiltərə, Fransa
- Avstriya, İsveçrə, Almaniya
- ✓ İngiltərə, Avstriya, İsveçrə
- Avstriya, İngiltərə, Almaniya
- İngiltərə, Almaniya, Fransa

254. Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- ✓ qismən iqtisadi tarazlıq şəraitində tələb və təklifin təhlilinə
- əldə edilən mənfəətə
- azad istehlak seçiminə
- iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinə

255. Valras modeli nəyi ifadə edir:

- fərqsizlik ayrılmasının məcmusu
- y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd normasını
- ✓ məhsuldar xidmətlər və istehlak mallarının qarşılıqlı fəaliyyət sistemini
- istehlakçının pul gəliri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı asılılığı
- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı asılılığı

256. V.Pareto tədqiqatında hansı metoda üstünlük vermişdir:

- məntiqi metoda
- məntiqi və riyazi metoda
- səbəb-nəticə əlaqələrinə
- müqayisəli təhlilə
- ✓ məntiqi metodun riyazi metodla əvəz olunmasına

257. Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- azad istehlak seçiminə
- əldə edilən mənfəətə
- qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinə
- ✓ kiçik artımlar və həddi stiuasiyalar metoduna

258. İngiltərədə faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin banisi kim olmuşdur:

- K.Menger
- K.Marks
- A.Smit
- ✓ U.Cevons
- İ.Bentam

259. İctimai sərvətin bölgüsü problemini iqtisad elminin əsas problemi hesab edən iqtisadçı kimdir:

- Kere
- Çemberlin
- Mitçell
- Şumpeter
- ✓ Klark

260. Hansı məktəbin nümayəndələri öz tədqiqatlarında riyazi formullardan istifadə etməmişdir:

- İngiltərə məktəbi
- Bunların hamısı
- ✓ Avstriya məktəbi
- Kembric məktəbi
- Venesiya məktəbi

261. Faydalılıq həddi nəzəriyyələrinin tərəfdarı olan iqtisadçıları fərqləndirin:

- V.Oyken, F.Xayek, M.Fridmen, A.Smit
- ✓ K.Menger, V.Vizer, E.Bem-Baverk, Q.Qossen
- A.Smit, K.Menger, V.Vizer, Q.Qossen
- D.Rikardo, V.Vizer, E.Bem-Baverk, A.Marşal
- Q.Qossen, K.Menger, K.Marks, V.Vizer

262. Azalan həddi faydalılıq prinsipi nə vaxt kəşf edilmişdir?

- XX əsrin əvvəllərində
- 1929-33-cü illərdə baş verən dünya iqtisadi böhranından sonra
- XIX əsrin əvvəllərində
- XIX əsrin ortalarında
- ✓ XIX əsrin ikinci yarısında

263. Avstriya məktəbinin tədqiqatının predmetinə aid deyil?

- ✓ istehsal sferasındakı insanlar arasında olan iqtisadi münasibətlər
- istehlak seçimi
- istehlak qiymətləndirilməsi
- istehlak qiymətləndirilməsi və istehlak seçimi
- şəxsi istehlak sferasında baş verən insanın nemətə olan münasibəti

264. Avstriya məktəbinin ideoloqları iqtisadi təhlildə əsasən hansı metoddan istifadə etmişlər?

- Elmi abstraksiya
- ✓ subyektiv psixoloji
- Empirik-riyazi metod
- Tarixi və məntiqi
- İqtisadi təhlil

265. Avstriya məktəbinin tədqiqat predmeti:

- tədavül sferası (tələb)
- istehsal sferası (təklif)
- faydalılıq həddi
- məhsuldarlıq həddi
- ✓ tədavül və istehsal sferası

266. Aşağıdakı əsərlərdən hansı Bem-Baverkə aiddir:

- "Sənaye və ticarət"
- "Pul və kredit"
- "Təsərrüfat və hüquq"

- √ “Kapital və mənfəət ”
 - “Siyasi iqtisad nəzəriyyəsi”
- 267.** Marjinal inqilabın nümayəndələri dəyəri necə müəyyən edirdilər?
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
 - riyazi metodlardan istifadə əsasında
 - √ faydalılığa əsaslanan subyektiv dəyər nəzəriyyəsi
 - son faydalılıq və son xərclər əsasında müəyyən olunan müvazinətli qiymətlər
 - xərclər nəzəriyyəsi
- 268.** Müasir iqtisad elminin çoxlu məktəb və istiqamətləri tərəfindən metodoloji əsas kimi istifadə olunmuşdur bu:
- Keynsçi nəzəriyyə
 - İqtisadi rifah nəzəriyyəsi
 - İqtisadi artım nəzəriyyəsi
 - Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
 - √ Faydalılıq həddi nəzəriyyəsi
- 269.** Kapitalın üzvü quruluşu kim tərəfindən öyrənilmişdir:
- İ.Bentam
 - A.Smit
 - U.Cevons
 - √ K.Marks
 - K.Menger
- 270.** İqtisad elmində uzun müddətli və qısa müddətli dövr anlayışları kimə məxsusdur:
- L.Valrasa
 - √ A.Marşala
 - heç biri doğru deyil
 - C.Klarka
 - C.Keynsə
- 271.** V.Pareto tədqiqatında hansı metoda üstünlük vermişdir:
- məntiqi və riyazi metoda
 - √ riyazi metoda və funksional əlaqələrin təhlilinə
 - məntiqi metoda
 - riyazi metoda
 - funksional əlaqələrin təhlilinə
- 272.** Avstriya məktəbinin tədqiqatının predmetini nə təşkil edir?
- √ istehlak qiymətləndirilməsi və istehlak seçimi
 - kapitalizmin inkişaf qanunları
 - istehlak qiymətləndirilməsi
 - tədavül sferası
 - istehlak seçimi
- 273.** İnhisarçı bazar rəqabəti nəzəriyyəsinin banisi kimdir?
- Kere
 - Mitçell
 - Şumpeter
 - √ Çemberlin
 - Klark
- 274.** Aşağıdakı əsərlərdən hansı A.Marşala aiddir:

- √ "Sənaye və ticarət"
- "Kapital və mənfəət"
- "Pul və kredit"
- "Təsərrüfat və hüquq"
- "Siyasi iqtisad nəzəriyyəsi"

275. Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- marksist və monetar
- √ ordinalist və kordinalist
- keynsçi və neoliberal
- istehsal və qeyri-istehsal

276. L.Valrasın iqtisad elminə ən böyük töhfəsi nədir:

- əmək təklifi nəzəriyyəsidir
- əmək-dəyər nəzəriyyəsidir
- izafi dəyər nəzəriyyəsidir
- √ istehlakçı davranışı nəzəriyyəsidir
- faydalılıq həddi nəzəriyyəsidir

277. İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- Qiffen paradoksu
- Qossenin birinci qanunu
- dəyər qanunu
- tələb qanunu
- √ Qossenin ikinci qanunu

278. C.Klarkın məhsuldarlıq həddi hansı nəzəriyyənin əsasında yaranmışdır?

- optimallıq nəzəriyyəsi
- təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- √ son faydalılıq
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- qiymət nəzəriyyəsi

279. Faydalılıq həddinin kəşfinin səbəbi hansıdır:

- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- √ bunların hamısı doğrudur
- iqtisadiyyatda baş verən institusional dəyişikliklər
- müstəqil intellektual inkişafı
- marksizmə qarşı qəti etiraz

280. U.Cevonsa aid olan fikri seçin:

- səmərəli istehlak zamanı alınan əmtəələrin faydalılığının sonuncu dərəcəsi onların qiymətinə proporsionaldır
- mübadilə olunan əmtəələrin kəmiyyəti, sərf olunan əməyin məhsuldarlığına düz mütənasibdir və həmin əmtəələrin dəyərində və qiymətində və istehsalın xüsusi xərclərinə, həmçinin onların həddi faydalılığına əks mütənasibdir
- eyni bir nemətin hissələri qeyri-bərabər faydalılığa malikdir
- √ əməyin antifaydalılığı və əmək məhsulunun faydalılığı tarazlaşdığı vaxt məhsulun istehsalı kəsilir
- kapital nemətlərinin qiyməti məlum faiz dərəcəsinə onların gətirdiyi xalis gəlirə ciddi surətdə proporsionaldır

281. Nemətin kombinasiyasının faydalılığı istehlak olunmuş müxtəlif nemətlərin sonuncu porseyası eyni faydalılığa malik olduqda faydalı olur:

- Qossenin birinci qanunu
- √ Qossenin ikinci qanunu

- gəlir effekti
- əvəzləmə effekti
- Qiffen paradoksu

282. Marşalın qiymət konsepsiyasının komponentlərindən yalnız olanı seçin:

- ✓ əmtəə dəyəri
- bunların heç biri
- faydalılıq həddi
- istehsal xərcləri
- tələb və təklif

283. Aşağıdakı fikirlərdən S.Qosseyə aid olanını seçin:

- O, faydalılıq həddinin azalması qanununu fizioloji prinsiplərlə əsaslandırır
- O, faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə əsasən mübadilə bərabərliyi nəzəriyyəsinə yarıdır
- O, iqtisad elmini zövq və izzət hesabına kimi şərh edir
- ✓ O, faydalılıqların mübadiləsinə faydalılığın artım mənbəyi kimi baxmışdır
- O, faydalılığın azalması qanununu iqtisad elminin qanunu adlandırır

284. Aşağıdakı əsərlərin hansının müəllifi E.Bem-Baverkdir:

- "Siyasi iqtisadın əsasları"
- ✓ "K.Marksın nəzəriyyəsi və onun tənqidi"
- "Sərvət nəzəriyyəsinin riyazi prinsipləri"
- "Pul kredit və ticarət"
- "İctimai təsərrüfat nəzəriyyəsi"

285. Faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə məsrəf nəticənin təhlilinə və dinamik proqramlaşdırma gətirib çıxarmışdır:

- Y.Bem-Baverk
- M.Fridmen
- A.Piqu
- ✓ V.Pareto
- F.Vizer

286. Aşağıdakı fikirlərdən U.Cevonsa aid olanını seçin:

- əmək özünün başlanğıc mərhələsində müsbət hisslər yaradır, lakin sonra əzablı, yəni anti faydalı olur
- ✓ bütün cavablar doğrudur
- O, faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə əsasən mübadilə bərabərliyi nəzəriyyəsinə yaratmışdır
- O, faydalılıq həddinin azalması qanununu fizioloji prinsiplərlə əsaslandırmışdır
- O, faydalılığın azalması qanununu iqtisad elminin qanunu adlandırmışdır

287. Faydalılıq həddi nəzəriyyələri aşağıdakı konsepsiyaların hansının nəzəri əsası olmuşdur:

- iqtisadi artım nəzəriyyələri
- ✓ hamısı doğrudur
- müxtəlif riyazi konsepsiyalar
- ekonometrik modellər nəzəriyyələri
- iqtisadi rifah nəzəriyyələri

288. Aşağıdakı iqtisadçılardan ordinalist olanını seçin:

- K.Menger
- ✓ F.Vizer
- E.Bem-Baverk
- L.Valras
- V.Pareto

289. Eyni bir məhsulun istehsal amillərinin müxtəlif kombinasiyalarının köməyi ilə yaradıla bilməsi haqqında fikri ilk dəfə kim söyləmişdir:
- E.Bem-Baverk
 - ✓ K.Menger
 - V.Pareto
 - L.Valras
 - F.Vizer

290. Məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsinin modifikasiyasıdır-bu:

- ✓ faydalılıq həddi nəzəriyyəsi
- Pul nəzəriyyələri
- Tsikllər nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- Dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsi

291. Pareto-optimallığın bütün şərtləri təmin olunur:

- ✓ təkmil rəqabətdə
- oliqopoliyada
- duopoliyada
- inhisarçı rəqabətdə
- tənzimlənən inhisarlarda

292. A.Marşalın tarazlıq modelinin Valras modelindən fərqi hansıdır:

- ✓ təklifin kəmiyyəti qiymətlə deyil, məsrəflə şərtlənir
- qiymət müstəqil dəyişəndir və təklif qiymətdən asılıdır
- təklif müstəqil dəyişəndir
- qiymət müstəqil dəyişəndir
- təklif qiymətdən asılıdır

293. V.Paretoya görə resursların optimal bölgüsü konsepsiyası nəyə əsaslanır?

- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur
- ✓ ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır və ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayıdır
- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
- ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayıdır
- hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır

294. Hansı iqtisadçı faydalılıq həddi nəzəriyyəsini məqsəd-nəticənin təhlilinə və dinamik proqramlaşdırmaya gətirib çıxarmışdır:

- U.Cevons
- ✓ V.Pareto
- G.H.Qossen
- A.Piqu
- K.Menger

295. Qossenin birinci qanununa görə:

- bir fasiləsiz istehlak aktında növbəti nemət vahidinin faydalılığı azalır
- faydalılığın azalması ilə nemətlərin istehlakı azalır
- bir fasiləsiz istehlak aktında növbəti nemət vahidinin faydalılığı azalır; təkrar istehlak aktında hər bir nemətin faydalılığı əvvəlki istehlak olunan nemətlərin faydalılığı ilə müqayisədə azalır
- ✓ mövcud nemətin hər bir əlavə vahidindən təmin olmanın kəmiyyəti durmadan aşağı düşür, tam təmin olunduqda isə sıfıra çatır
- təkrar istehlak aktında hər bir nemətin faydalılığı əvvəlki istehlak olunan nemətlərin faydalılığı ilə müqayisədə azalır

296. İstehsal xərcləri qanunu aşağıdakı iqtisadçılardan kimə məxsusdur:

- C.Xiksə
- ✓ F.Vizerə
- C.Klarka
- A.Marşalla
- P.Samuelsona

297. İqtisad elmində olan uzun müddətli və qısa müddətli dövr anlayışları kimə məxsusdur:

- U.Cevons
- C.B.Klark
- V.Pareto
- L.Valras
- ✓ A.Marşall

298. Hansı iqtisadçı ilk dəfə Siyasi iqtisad terminindən istifadə edərək onu ekonomiks adlandırmışdır:

- ✓ U.Cevons
- V.Pareto
- G.H.Qossen
- A.Marşall
- K.Menger

299. Faydalılıq həddinin kəşflərindən yanlış olanı seçin:

- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- müstəqil intellektualın inkişafı
- iqtisadiyyatda baş verən institusional dəyişikliklər
- ✓ kapitalist iqtisadi sisteminin islahatına diqqətin artması
- marksizmə qarşı qəti etiraz

300. L.Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə başlıca cəhət:

- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir
- istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir
- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir
- ✓ bazar qiyməti son xərclərə bərabərdir

301. Marjinalizmin II mərhələsi üçün xarakterik xüsusiyyət hansıdır:

- onlar siyasi iqtisadi subyektiv-psixoloji əsasda qurmağa çalışırdılar
- onlar passiv dövlət tənziimi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi tərəfdarıydılar
- ✓ onlar iqtisadi təhlilin funksional metodu ilə yanaşı iqtisadi proseslərin riyazi modelləşmə metodunu təsdiq etmişlər
- onlar maddi amillərlə yanaşı mənəvi, əxlaqi, hüquqi və digər amilləri də iqtisadiyyatın hərəkətverici qüvvəsi hesab edirdilər
- onların fikrincə, qiymətin maksimum həddini satıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi, minimum həddini isə alıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi müəyyən edir

302. Məsrəflərə əsaslanan dəyər nəzəriyyəsinə inkar edir:

- neoklassik konsepsiya
- monetar konsepsiya
- sərvət konsepsiyası
- marksist konsepsiya
- ✓ marjinal konsepsiya

303. L.Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə başlıca cəhət:

- ✓ sabitliyə bir neçə bazarda baxmışdır
- əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir

- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir
- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir
- istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir

304. L.Valrasın iqtisad elminə ən böyük töhfəsi nədir:

- əmək təklifi nəzəriyyəsidir
- son məhsuldarlıq nəzəriyyəsi
- əmək-dəyər nəzəriyyəsidir
- faydalılıq həddi nəzəriyyəsidir
- ✓ ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modeli

305. Faydalılıq həddi nəzəriyyələri aşağıdakı konsepsiyaların hansının nəzəri əsası olmuşdur:

- iqtisadi artım nəzəriyyələri
- ekonometrik modellər nəzəriyyələri
- müxtəlif riyazi konsepsiyalar
- ✓ hamısı doğrudur
- iqtisadi rifah nəzəriyyələri

306. Faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin modifikasiyasıdır-bu:

- Tsikllər nəzəriyyəsi
- ✓ Məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsi
- Dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsi
- Pul nəzəriyyələri
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi

307. Avstriya və İngiltərə məktəbinin nümayəndələri üçün iqtisadi elminin məqsədini müəyyənləşdirmək istiqamətində ümumi fikir:

- istehsal münasibətləri
- təbii resursların məhdudluğu
- insanın tələbatlarının ödənilməsi
- iqtisadiyyatın tənzimlənməsi
- ✓ insanın maksimal zövq alması

308. Avstriya məktəbinin tədqiqat sferasına aid deyil:

- ✓ istehsal sferasındakı insanlar arasında olan iqtisadi münasibətlər
- cəmiyyətdən təcrid olan ayrı-ayrı fərdi təsərrüfatlar
- ayrı-ayrı fərdlərin psixologiyası davranışı
- təsərrüfatların mexaniki məcmusu
- şəxsi istehlak sferasındakı baş verən insanların nemətə olan münasibəti

309. Avstriya məktəbinin tədqiqat obyektini nə təşkil edir:

- dövlət təsərrüfatları
- ✓ cəmiyyətdən təcrid olan ayrı-ayrı təsərrüfatlar
- cəmiyyətdən təcrid olan kollektiv təsərrüfatlar
- bunların hamısı
- ev təsərrüfatları

310. Avstriya məktəbinin metodoloji əsasını nə təşkil edir:

- onlar siyasi iqtisadi subyektiv-psixoloji əsasda qurmağa çalışırdılar
- passiv dövlət tənzimi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi
- ✓ liberal yönümlü klassiklərin faydalılıq haqqında baxışları
- maddi amillərlə yanaşı mənəvi, əxlaqi, hüquqi və digər amilləri də iqtisadiyyatın hərəkətverici qüvvəsi hesab etmələri
- qiymətin maksimum həddini satıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi, minimum həddini isə alıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi

311. Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansını Kurno yaratmışdır:

- tənzimlənən inhisarlar
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- ✓ duopoliya
- təkmil rəqabət

312. Aşağıdakı fikirlərdən V.Paretoya aid olanı seçin:

- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur
- ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayıdır
- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
- ✓ ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır və ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayıdır
- hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır

313. Y.Bem-Baverk göstərirdi ki:

- ✓ nemət nə qədər az tapılırsa və ona tələbat nə qədər çox olursa, onun faydalılığı da bir o qədər yüksək olur
- qiymətə görə faydalılıq həddinin ölçülməsi bütün əmtəələr üçün bərabərdir
- məhsuldar nemətlər istehsal prosesində tam istifadə olunur
- faydalılığın funksiyası aramsız deyil, diskretdir
- faydalılıq həddi, nəticə etibarilə müəyyən məhsulun dəyəri onun istehsalına cəkilən xərclərin dəyərinə yaxın kəmiyyətdir

314. U.Cevonson, K.Menger, L.Valras tərəfindən eyni zamanda faydalılıq həddinin kəşfinin səbəblərindən biri yanlışdır:

- iqtisad elmi çərçivəsində müstəqil intellektualın inkişafı
- ✓ iqtisadi nəzəriyyənin ayrı-ayrı istiqamətlərə ayrılması prosesinin dərinləşməsi
- iqtisadiyyatda müəyyən institusional dəyişikliklərin nəticəsi
- marksizmə qarşı olan qəti etiraz
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi

315. K.Mengerin dəyər nəzəriyyəsinin fərqli cəhətləri nədir?

- Yalnız tələbi qiyməti formalaşdıran əsas amil hesab etmişdir
- hamısı doğrudur
- heç biri doğru deyil
- ✓ Yalnız tələbi qiyməti formalaşdıran əsas amil hesab etmiş və əmtənin təklifinin dəyişməz olduğunu bəyan etmişdir
- Əmtənin təklifinin dəyişməz olduğunu bəyan etmişdir

316. Hansı üçlük həddi təhlili faydalılığa tətbiq etməklə faydalılıq nəzəriyyəsinin təkmilləşdirmişdir:

- Loyd, Lonqlild, Senior
- Marşal, Klark, Piqu
- Menger, Bem-Baverk, Vizer
- ✓ Cevons, Menger, Valras
- Düpü, Qossen, Ceninqs

317. Həddi təhlil metodunun əsl banisi kimdir:

- C.Kommons
- V.Pareto
- U.Cevons
- ✓ S.Tyunen
- L.Valras

318. Fond əməliyyatlarında spekulyativ motivlərlə bağlı olaraq optimizm və pessimizim əhval-ruhiyyələri ilə bağlı olan nəzəriyyələrin müəllifi kimdir və necə adlanır:

- L.Valrasın ümumi iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- C.Klarkın inkişaf edən sistem daxilində tarazlıq nəzəriyyəsi
- E.Çemberlinin ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- A.Marşalın fərdi tarazlıq nəzəriyyəsi
- ✓ U.Cevons və Paretonun psixoloji nəzəriyyəsi

319. Döviyyədə olan pul kütləsinin dəyişməsi iqtisadi aktivliyin əsas səbəbini izah edən müəllif:

- Q.Xabler – yığımlar nəzəriyyəsi
- ✓ R.Xoutri – monitar nəzəriyyə
- Q.Xabler – yığımlar və R.Xoutri – monitar nəzəriyyələri
- K.Marks – izafi dəyər nəzəriyyəsi
- C.Cevinson – xarici amillər nəzəriyyəsi

320. C.Klarkın tədqiqatının xarakterik xüsusiyyətinə aiddir:

- marjinalist prinsipləri istehsal istehlakı sferasına aid etməsi
- ictimai sərvətin bölgü problemlərini iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
- marjinalist prinsipləri iqtisad elminin qanunlarına çevirməsi
- kapitalizmdə istismarın olmadığını və kapitalist gəlirlərinin ədalətliyini sübut etməyə çalışması
- ✓ ictimai sərvətin bölgüsünü iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi

321. C.Klarkın məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsinin əsasında hansı nəzəriyyə durur:

- C.Kerinin mənafeələrin ahəngdarlığı ideyası
- N.U.Seniorun “İmtina nəzəriyyəsi”
- F.Bastianın “Xidmət nəzəriyyəsi”
- T.Maltusun “Əhali sakinliyi” qanunu
- ✓ J.B.Seyin “İstehsal amilləri nəzəriyyəsi”

322. Aşağıdakılardan hansı Qossenin tədqiqat obyektinə olmuşdur:

- ✓ istehlak tələbi
- istehsal məsrəfləri ilə iqtisadi artım
- elmi-texniki tərəqqi ilə məhsul istehsalı
- istehsal xərcləri ilə gəlirlər
- istehsal tələbi

323. Aşağıdakı fikirlərdən L.Valrasa aid olanı seçin:

- O, ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modelini işləyib hazırlamışdır;
- O,məhsulların və amillərin qiymətinin eyni vaxtda müəyyən olunması və çoxlu bazarlarda eyni vaxtda tarazlığın ümumiliyini müəyyənləşdirmişdir;
- ✓ bunların hamısı doğrudur
- O,ressursların ehtiyatı və onların köməyi ilə yaranan xidmət və gəlirlər arasında əsaslı fərqi müəyyənləşdirmişdir;
- O,ümumi iqtisadi tarazlığın riyazi nəzəriyyəsini müəyyənləşdirmişdir;

324. Hansı üçlük faydalılıq nəzəriyyəsinə istehlakçı davranışının təhlili üçün istifadə etmişlər:

- Menger, Bem-Baverk, Vizer
- Marşal, Klark, Piqu
- Loyd, Lonqlild, Senior
- ✓ Düpü, Qossen,Ceninqs
- Cevons, Menger, Valras

325. A.Marşal faiz nəzəriyyəsi ni hansı iqtisadçının hansı nəzəriyyəsinə əsasən yaratmışdır:

- J.B.Seyin “Sey qanunu” Satış nəzəriyyəsi
- C.Kerinin mənafeələrin ahəngdarlığı ideyası

- √ N.U.Seniorun “İmtina nəzəriyyəsi”
- F.Bastianın “Xidmət nəzəriyyəsi”
- T.Maltusun “Əhali sakinliyi” qanunu

326. C.Klarkın tədqiqatının metodoloji yeniliyi nədədir:

- marjinalist prinsipləri iqtisad elminin qanunlarına çevirməsi
- ictimai sərvətin bölgü problemlərini iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
- marjinalist prinsipləri istehsal istehlakı sferasına aid etməsi
- √ statika və dinamika haqqında müddəaları birləşdirən iqtisad elminin bölmələri haqqında təlimi
- kapitalizmdə istismarın olmadığını və kapitalist gəlirlərinin ədalətliyini sübut etməyə çalışması

327. L.Valrasın dahiliyi ondan ibarətdir ki:

- O, resursların ehtiyatı və onların köməyi ilə yaranan xidmət və gəlirlər arasında əsaslı fərqi müəyyənləşdirmişdir;
- bunların hamısı doğrudur
- √ O, ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modelini işləyib hazırlamışdır;
- O, məhsulların və amillərin qiymətinin eyni vaxtda müəyyən olunması və çoxlu bazarlarda eyni vaxtda tarazlığın ümumiliyini müəyyənləşdirmişdir;
- O, ümumi iqtisadi tarazlığın riyazi nəzəriyyəsini müəyyənləşdirmişdir;

328. Pareto-səmərəli buraxılışının çatdığı nöqtədə:

- son hədd xəcləri son hədd gəlirinə bərabərdir, bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir
- bazar iqtisadiyyatı şəraitində buraxılışın Pareto səmərəliliyinə nail olmaq mümkün deyil
- √ transformasiyanın son hədd norması əvəzləmənin son hədd normasına bərabərdir
- son hədd xəcləri son hədd gəlirinə bərabərdir
- bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir

329. Nemətlərin Pareto-səmərəli bölgüsünün əldə edilməsi göstərir ki:

- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdı
- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdı
- nemətlərin bərabər bölgüsü alınmışdı
- istehsalın optimal səviyyəsinə nail olmuşdur
- √ nemətlərin səmərəli bölgüsü alınmışdı

330. İlk olaraq vaxtı bir amil kimi iqtisadi təhlilə kim tətbiq etmişdir ?

- D.Rikardo
- A.Piqu
- √ A.Marşal
- F.List
- K.Marks

331. U.Cevonson, K.Menger, L.Valras tərəfindən eyni zamanda faydalılıq həddinin kəşfinin səbəblərindən biri yanlışdır:

- iqtisad elmi çərçivəsində müstəqil intellektualın inkişafı
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- √ klassik iqtisadi nəzəriyyələrin intellektual keçmişə atılması
- iqtisadiyyatda müəyyən institusional dəyişikliklərin nəticəsi
- marksizmə qarşı olan qəti etiraz

332. C.Klarkın İstehsal funksiyası nəzəriyyəsi hansı əlaqələri nəzərdə tutur?

- √ məhsul buraxılışının həcmi ilə məsrəflər
- texniki tərəqqinin sürətləndirilməsi ilə istehsalın səmərəliliyi
- istehsal məsrəfləri ilə iqtisadi artım
- elmi-texniki tərəqqi ilə məhsul istehsalı
- istehsal xərcləri ilə gəlirlər

333. Paretoya görə ümumi iqtisadi müvazinətliyin meyarı (kriteriya) nədir?

- maksimum faydalılıq
- ictimai rifah halının yaxşılaşdırılması
- fərdi rifah halının qiymətləndirilməsi
- ✓ fərdlərin və əhəlinin rifah halının yaxşılaşdırılması
- məcmu faydalılığın açıqlanması

334. Ümumi iqtisadi modellərdən yanlış olanını göstərin:

- K.Marksın kapitalist ictimai təkrar istehsal modeli
- ✓ Bunların hamısı doğrudur
- C.Neymanın institusional müvazinət modeli
- Kaletskinin iqtisadi artım modeli
- C.M.Keynsin qısamüddətli iqtisadi müvazinət modeli

335. Müasir təkrar istehsal nəzəriyyəsinin əsasında hansı prinsip durur:

- Multiplikator
- monetar
- ✓ Akselerator
- psixoloji
- tarazlıq

336. Kaletskiçiliyin postkeynsçilikdən fərqli xüsusiyyəti:

- pulun təkrar istehsal prosesinin artım miqyasına olan təsirinin öyrənilməsi
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi proseslərin qiymətləndirilməsi
- Keynsin qeyri-müvazinət modelinin əsas götürülməsi
- ✓ makroiqtisadi nəzəriyyənin mikroiqtisadi aspektlərinə üstünlük verilməsi
- əmanətlərlə investisiyalar arasında nisbət ideyası

337. C.M.Keyns nəzəriyyəsinə dəyərli töhfələr gətirən iqtisadçılardan hansı Nobel mükafatına layiq görülmüşdür:

- P.Sraffane
- Bunların hamısı
- ✓ C.Stiqlis
- N.Kaldor
- C.Robinson

338. C.Keynsin tədqiqat sferasına aid deyil:

- əmanətlərin yığılımı
- ✓ işsizliyin təbii norması anlayışının irəli sürülməsi
- istehlak və gəlirlərin səviyyəsi
- investisiyaların həcmi
- milli gəlir

339. C. Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir?

- ÜDM-un artırılması
- gəlirlərin artırılması
- vergi dərəcələrinin artırılması
- səmərəli təklif
- ✓ natamam reallaşmanın səbəbinin aydınlaşdırılması

340. C.Keynsin fikrinə görə:

- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir

- √ faktiki tələb potensial tələbdən azdır
- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- təklif müvafiq tələb yaradır
- böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır

341. Aşağıdakılardan hansı C.Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə proqramına aiddir:

- Faiz dərəcələrinin tənzimlənməsi ilə pul-kredit siyasətinin həyata keçirilməsi
- Bütçə siyasəti
- √ Bunların hamısı
- Ədalətlik funksiyası
- Tam məşğulluq siyasəti

342. Aşağıdakı əsərlərdən biri C.Keynsə aid deyil:

- √ “ Pul-kredit və ticarət”
- “Məşğulluğun, faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi”
- ”Pul islahatı haqqında traktat”
- ”Azad sahibkarlığın sonu”
- ”Pul haqqında traktat”

343. Yeni keynsçilik nəzəriyyəsində Keynsin hansı modeli əsas yer tuturdu:

- ümumi müvazinət
- optimal müvazinət
- makroiqtisadi müvazinət
- mikroiqtisadi müvazinət
- √ qeyri-müvazinətlik

344. Ümumi iqtisadi modellərdən yanlış olanını göstərin:

- K.Marksın kapitalist ictimai təkrar istehsal modeli
- √ Bunların hamısı doğrudur
- F.Kenenin sadə təkrar istehsal və tədavülü təsvir edən “İqtisadi cədvəlləri”
- C.Neymanın institusional müvazinət modeli
- C.M.Keynsin qısamüddətli iqtisadi müvazinət modeli

345. C.M.Keyns nəzəriyyəsinə dəyərli töhfələr gətirən iqtisadçılardan hansı Nobel mükafatına layiq görülmüşdür:

- C.Stiqlis
- √ Bunların hamısı
- C.Tobin
- F.Xanin
- R.Lukas

346. C.M.Keyns tarazlığın pozulmasının, böhranlı tənəzzülün və işsizliyin əsas səbəbini nədə görür:

- bölgüdə
- mübadilədə
- istehsalda
- istehlakda
- √ yığımda

347. C.M.Keynsin əsas psixoloji qanuna görə:

- məcmu real gəlirin azalması ilə istehsal azalır
- məcmu real gəlirin azalması ilə istehlak azalır
- məcmu real gəlirin artması ilə istehsal artır
- bunların hamısı doğrudur
- √ məcmu real gəlirin artması ilə istehlak artır

348. Aşağıdakı əsərlərdən biri C.Keynsə aid deyil:
- "Pul islahatı haqqında traktat"
 - √ "Mənfəət, faiz və investisiya"
 - "Məşğulluğun,faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi"
 - "Pul haqqında traktat"
 - "Azad sahibkarlığın sonu"
349. Faiz dərəcələrinin və gözlənilən mənfəət normasının təsiri ilə dəyişən investisiya xərclərinin qeyri sabitliyini göstərən nəzəriyyə hansıdır:
- √ Keynsçi
 - tarazlıq
 - monetar
 - Marksist
 - psixoloji
350. Bazar konsepsiyasında inhisar və rəqabət problemini tədqiq etmişdir:
- Şumpeter
 - Robinson və Çemberlin
 - C.Keyns
 - C.Robinson
 - √ E.Çemberlin
351. C. Keynsin fikrinə görə:
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
 - √ qiymət, əmək haqqı, faiz dərəcəsi qısa müddətdə dəyişməzdir
 - böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır
 - doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
 - təklif müvafiq tələb yaradır
352. Ortodoksal Keynsçiliyin tədqiqat obyektini nə təşkil edirdi:
- Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər
 - Keynsin nəzəriyyəsinin yeniyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
 - Keynsçiliyin inkişafının bu istiqaməti neoklassik sintezin yaranmasının əsası olmuşdur
 - Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
 - √ Bütüncü tənzimlənməsi ideyasının pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlamışdır
353. Neokeynsçilik nəzəriyyəsində əsas istiqamətlərdən biri:
- İqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
 - Bunların hamısı doğrudur.
 - Keynsin səmərəli tələb nəzəriyyəsinin Rikardonun dəyər nəzəriyyəsi ilə birləşdirilməsi ideyasından ibarətdir;
 - İqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
 - √ dolaylı şəkildə sistematik, birbaşa kapitalist iqtisadiyyatına dövlət təsirini müdafiə edir
354. Monetar postkeynsçiliyin geniş vüsət aldığı ölkəni müəyyən edin:
- ABŞ, Polşa, İtaliya
 - Kanada, Avstrya, İtaliya
 - ABŞ, İngiltərə, İtaliya
 - √ ABŞ, İngiltərə, Kanada
 - İngiltərə, Hindistan, Kanada
355. Qiymətlərin yüksəldilməsi haqqında informasiyanın düzgün qiymətləndirilməməsi nəticəsində iqtisadi aktivliyin əsassız olaraq sürətlənməsi. Bu hansı nəzəriyyədir:

- monetar nəzəriyyə
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- ✓ tarazlıq nəzəriyyəsi

356. Klassiklərdən fərqli olaraq, C.Keyns təsbit etmişdir ki:

- "Laissez faire" (bu söz fransız mənşəli olub, müdaxilə etməmək mənasını verir) prinsipinin yerinə yetirilməsi mütləq makroiqtisadi tarazlığa gətirib çıxarır
- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- özəl sahibkarlıq iqtisadiyyatına daxili qeyri-sabitlik xasdır
- bazar təbii surətdə özünü tənzimləyir
- ✓ Kapitalist iqtisadiyyatının makroiqtisadi təhlilini vermişdir

357. Keynsçilik doktrinasına görə məşğulluğun ümumi həcmi asılıdır:

- istehlak yönümü ilə
- Faiz norması ilə
- ✓ bunların hamısı
- kapital qoyuluşunun son səmərəliliyi ilə
- tam məşğulluq vəziyyətini xarakterizə edən iqtisadi sabitliklə

358. Keyns nəzəriyyəsinə aid deyil:

- tələb təklif yaradır
- faktiki tələb potensial tələbdən azdır
- əsas problem reallaşmalıdır
- ✓ təklif tələb yaradır
- təklif tələb yaratmır

359. Keyns qeyd edirdi ki:

- işsizliyin təbii norması əmək bazarının real təbii şəraitinə uyğun işsizlik səviyyəsidir
- tələbin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi bazar qüvvələrini pozur
- iqtisadi inkişafın mütləq əsasları xüsusi mülkiyyət və azad mübadilədir
- hazır məhsulların qiymətləri onların istehsalına çəkilən məsrəflərə bərabərdir
- ✓ faiz sırf psixoloji fenomenədən irəli gəlir

360. İqtisadi artımın hansı modelində artım problemi əmanət və investisiyaların nisbəti prizmasında öyrənilirdi:

- Kobb-Duqlas modeli
- ✓ Harrod-Domar modeli
- Keyns modeli
- V.Tinberqen modeli
- C.Robinson modeli

361. İqtisadi artım nəzəriyyələrinə aiddir:

- Neoklassik nəzəriyyə
- ✓ Bunların hamısı
- [Postkeynsçi nəzəriyyə
- Neokeynsçi nəzəriyyə
- Keynsçi nəzəriyyə

362. Domar və Xarrodun iqtisadiyyatının keynsçi modelində əsas diqqət nəyə yönəlir:

- dövlət xərclərinin maksimum ixtisar olmasına
- inflyasiyanın şərtlərinin müəyyənələnməsinə

- vergilərin azaldılmasına
- dövlət gəlirlərinin artırılmasına
- ✓ kapital qoyuluşu ilə texniki tərəqqinin səviyyəsinə

363. Aşağıdakı əsərlərdən hansı postkeynsçilik cərəyanının görkəmli nümayəndəsi N.Kaldora məxsusdur:

- “C.M.Keyns iqtisadçı və siyasi xadim”
- “Keyns nəzəriyyəsinin rəhbər tutulması”
- “İqtisadi tsikllər və milli gəlir”
- ✓ “Bölgünün alternativ nəzəriyyəsi”
- “Kapital yığıcı”

364. Yeni Keynsçilik nəzəriyyəsində əsas istiqamətlərdən biri:

- İqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- Keynsin səmərəli tələb nəzəriyyəsinin Rikardonun dəyər nəzəriyyəsi ilə birləşdirilməsi ideyasından ibarətdir;
- İqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- ✓ İnhisarçılıq və qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin gedişatının qəbul olunmasıdır;
- Bunların hamısı doğrudur.

365. Aşağıdakı əsərlərdən hansı postkeynsçilik cərəyanının görkəmli nümayəndəsi Con Robinsona məxsusdur:

- ✓ “Kapital yığıcı”
- “Bölgünün alternativ nəzəriyyəsi”
- “C.M.Keyns iqtisadçı və siyasi xadim”
- “Keyns nəzəriyyəsinin rəhbər tutulması”
- “İqtisadi tsikllər və milli gəlir”

366. İqtisadi tsiklin qısa müddətli dövrdə əsas səbəbi dövriyyə fondlarına yönəldilmiş investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- xarici amillər nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- monetar nəzəriyyə
- marksist nəzəriyyə
- ✓ dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi

367. İqtisadi tsiklin əsas səbəbi C.Keynsin multiplikator-akselerator təliminə uyğun olaraq yönəldilən investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- uyğun olaraq yönəldilən investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?
- marksist nəzəriyyə
- ✓ əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi

368. C.M.Keyns A.Marşalın hansı fikrindən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi konsepsiyasını əsaslandırmaq üçün istifadə etmişdir:

- ✓ faiz nəzəriyyəsi
- vaxtı bir iqtisadi amil kimi iqtisadi təhlilə tətbiq etməsi
- ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- pulun kəmiyyət nəzəriyyəsi
- mükəmməl rəqabət şəraitində istehsalın optimallaşdırılması

369. Neokeynsçilər qeyri-sabitliyin və tsiklik dəyişikliyin səbəbini nədə gördülər:

- təklifin dəyişməsində
- ✓ təkrar istehsal əlaqələrinin xüsusiyyətlərində
- iqtisadi sistemin zahiri pozulmalarında
- qiymətin dəyişməsində
- tələbin dəyişməsində

370. Sol Keynsçilərin tədqiqat obyektini nə təşkil edirdi:

- Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər
- ✓ Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər və Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər
- Keynsçiliyin inkişafının bu istiqaməti neoklassik sintezin yaranmasının əsası olmuşdur
- Keynsin nəzəriyyəsinə neoklassik əməllərlə əlaqələndirməyə çalışmışdır
- Keynsin nəzəriyyəsinin yeniyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər

371. İqtisadi artımın hansı modelində, iqtisadi artımın milli gəlirin bölgüsündən asılıdır:

- Tinberqen modeli
- ✓ Robinson modeli
- Kobba-Duqlas modeli
- Solou modeli
- Harrod-Domar modeli

372. İqtisadi artımın hansı nəzəri modeli milli istehsalın həcmi ilə kapital və əmək məsrəfləri arasında əlaqəni əks etdirir:

- ✓ Kobba-Duqlas modeli
- Solou modeli
- V.Tinberqen modeli
- C.Robinson modeli
- Harrod-Domar modeli

373. Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.M.Keynsə aiddir:

- ✓ istehlakın səviyyəsini müəyyən edən əsas amilin gəlirlər olması
- monopsoniya anlayışının elmi dövriyyəyə daxil olunması
- hamısı doğrudur
- istehlak predmetlərinin azad mübadiləsi ilə iqtisadiyyatın mərkəzdən idarə edilməsi
- qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi

374. Keyns qeyd edirdi ki:

- işsizliyin təbii norması əmək bazarının real təbii şəraitinə uyğun işsizlik səviyyəsidir
- ✓ likvidliyə üstünlük vermək kapitalın bəzi formalarında mənfəətli olması deməkdir
- iqtisadi inkişafın mütləq əsasları xüsusi mülkiyyət və azad mübadilədir
- hazır məhsulların qiymətləri onların istehsalına çəkilən məsrəflərə bərabərdir
- tələbin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi bazar qüvvələrini pozur

375. Klassiklərdən fərqli olaraq, C.Keyns təsbiq etmişdir ki:

- "Laissez faire" (bu söz fransız mənşəli olub, müdaxilə etməmək mənasını verir) prinsipinin yerinə yetirilməsi mütləq makroiqtisadi tarazlığa gətirib çıxarır
- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- özəl sahibkarlıq iqtisadiyyatına daxili qeyri-sabitlik xasdır
- bazar təbii surətdə özünü tənzimləyir
- ✓ qiymətlər və əmək haqqı çevikliyə malik olurlar

376. İntestisiyanın artımı ilə məşğulluq və gəlir arasındakı nisbəti əsk etdirir:

- funksiya
- koeffiçient
- akselerator
- asılılıq
- ✓ multiplikator

377. Postkeynsçilik cərəyanının üçüncü istiqaməti olan neorikardoçuluğun əsas ideyası:

- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi;
- iqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılması;
- iqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılması;
- √ gəlirlərin və istehsalın səviyyəsini müəyyən edən əmanətlərlə investisiya arasında olan nisbət
- qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin öyrənilməsi.

378. Postkeynisçilər göstərirlər ki:

- √ yığımın ümumi kəmiyyəti əməkhaqqı və mənfəətdən yığılan məbləğdən əmələ gəlir
- kapital qoyuluşlarının hər bir artımı cəmiyyətdə milli gəlirin artımını təmin edən məşğulluğu artırır
- onların modeli milli gəlirin artımının yalnız bir amilini –kapital qoyuluşunu nəzərə almışlar
- əsas diqqətlərini dövlət xərclərinə, dövlət investisiyalarının artırılmasına yönəltmişlər
- bu konsepsiyanın məqsədi məşğulluğu, iqtisadi tsiklin sabitləşməsini və yüksək artım sürətini təmin etmək olmuşdur

379. Postkeynisçilərə görə:

- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- √ yığımın ümumi kəmiyyəti əməkhaqqı və mənfəətdən yığılan məbləğdən əmələ gəlir
- gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır
- əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir
- maarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır

380. Neokeynsçiliyin əsas nümayəndələri arasında dövrü olanı seçin:

- √ bunların hamısı
- E. Domar
- P.Samuelson
- R.Xarrod
- C.Hanson

381. Keynsçiliyin hansı istiqaməti öz ideyasına, metodologiyasına, tədqiqat obyektinə görə üç istiqamətə-monetar, kaletskiçilik və neorikardoçuluğa bölünür:

- √ postkeynsçilik
- sol keynsçilər (liberallar) və neoklassik istiqamət
- sol keynsçilər (liberallar)
- neokeynsçilər
- keynsçiliyin konservativ istiqaməti

382. İntestisiyanın artımı, özünün ilkin tətbiqi nəticəsində çox məbləğdə milli gəlirin artımına səbəb olur:

- akselerator
- avtonom investisiyalar
- investisiya
- √ multiplikator
- kapital qoyuluşu

383. İntestisiyanın artımı ilə məşğulluq və gəlir arasındakı nisbəti əks etdirir:

- akselerator
- həyat səviyyəsi indeksi
- √ multiplikator
- həyat səviyyəsi göstəricisi
- qiymət indeksi

384. Faktiki iqtisadi artım sürəti çox adamların cəhətlərindən və səhvlərindən asılı olaraq formalaşır:

- U.Mitçel
- T.Veblen

- ✓ R.Xarrod
- P.Samuelson
- D.Nort

385. E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin C.Keyns modelindən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- iqtisadiyyatda müvazinətin bərpa olunmasını
- pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi investisiyaların dəyişməsinin tarazlaşdırılması
- milli gəlirin tarazlığının yaradılması
- ✓ hər bir artımın tələbi artım səviyyəsi ilə həddləşməsi
- iqtisadiyyatda müvazinətin pozulması şərtini

386. C.Keyns modelinin əsasını nə təşkil edir:

- dövlət xərclərinin kəsirli maliyyələşdirilməsi nəzəriyyəsinin hazırlanması
- ✓ milli gəlirin müvazinətinin formalaşması şəraiti
- milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
- büdcə tənzimlənməsi ideyasını pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlanması
- məcmu psixoloji amillər

387. Aşağıdakı fikirlərdən hansı postkeynsçilərə aiddir:

- ✓ onlar milli gəlirin bölgüsünün onun artımına təsir etmədiyini əsaslandırmışlar
- onlar kapitalist iqtisadiyyatının tsikliyi inkar etməmişlər
- onlar iqtisadiyyata dövlət tənzimlənməsinin metodlarını hazırlamışlar
- onlar diqqətini iqtisadiyyatda qısamüddətli dəyişikliklərə yönəltmişlər
- onlar bazar iqtisadiyyatını saxlayıb, yalnız onu dövlət siyasəti ilə düzəltməyi təklif edirlər

388. Amerikada Keyns nəzəriyyəsinin davamçılarına aiddir:

- ✓ E.Xansen, C.Klark, S.Xarris
- C.Stiqlis, C.Robinson, R.Xarrod
- C.Tobin, R.Lukas, N.Kaldor
- Tinberqen, Kaletski, N.Kaldor
- Kobb Duqlas, Harrod-Domar, Solou

389. Postkeynsçilərin göstəriciləri ki:

- əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir
- İmbar, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- ✓ istehsalın artımı sürəti milli gəlirin bölgüsündən, gəlirin kəmiyyəti və onun artımı yığımdan asılıdır
- gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır

390. Postkeynsçilik cərəyanının üçüncü istiqaməti olan neorikardoçuluğun fərqləndirici xüsusiyyəti:

- ✓ səmərəli tələb nəzəriyyəsi ilə dəyər nəzəriyyəsinin birləşdirilməsi;
- qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin öyrənilməsi.
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi;
- iqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılması;
- iqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılması;

391. Aşağıdakı fikirlərdən hansı postkeynsçilərə aiddir:

- onlar kapitalist iqtisadiyyatının tsikliyi inkar etməmişlər
- onlar iqtisadiyyata dövlət tənzimlənməsinin metodlarını hazırlamışlar
- onlar diqqətini iqtisadiyyatda qısamüddətli dəyişikliklərə yönəltmişlər
- onlar bazar iqtisadiyyatını saxlayıb, yalnız onu dövlət siyasəti ilə düzəltməyi təklif edirlər
- ✓ onlar gəlir siyasətini, iqtisadi artım siyasəti ilə əlaqələndirməyə çalışmışlar

392. Postkeynsçilərin əsas müddəası hansıdır:

- əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir
- gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır
- ✓ milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir edir
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- maarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır

393. Postkeynsçilər öz konsepsiyasını əsaslandırarkən hansı mənbələrdən istifadə etmişlər:

- rikardoçuluqdan
- ✓ bunların hamısı doğrudur
- C.M.Keynsin nəzəriyyəsindən
- institusionalizmdən
- marksın kateqoriyalarında

394. E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin C.Keyns modelindən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- milli gəlirin tarazlığının yaradılması
- pul-kredit siyasəti tədbirlərlə xüsusi investisiyaların dəyişməsinin tarazlaşdırılması
- iqtisadiyyatda müvazinətin bərpa olunmasını
- iqtisadiyyatda müvazinətin pozulması şərtini
- ✓ milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu

395. E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin əsasını nə təşkil edir:

- milli gəlirin tarazlığının yaradılması şərtləri
- məcmu psixoloji amillər
- dövlət xərclərinin kəsirli maliyyələşdirilməsi nəzəriyyəsinin hazırlanması
- büdcə tənzimlənməsi ideyasını pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlanması
- ✓ milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu

396. Artan kapitalla silahlanma və artan əmək məhsuldarlığı daimi kapitalverimi ilə müşayiət olunur. Bu:

- Xarroda görə İTN
- əməkqoruyucu İTN
- İTN kapitalqoruyucu tipi
- Xixsə görə İTN
- ✓ neytral İTN

397. Məhsul artımı ilə kapital artımı arasında olan nisbəti xarakterizə edən göstərici:

- ✓ akselerator
- funksiya
- asılılıq
- multiplikator
- koeffiçient

398. Neokeynsçiliyin əsas nümayəndələrindən biri yanlışdır:

- C.Hanson
- E. Domar
- ✓ E.Engel
- R.Xarrod
- P.Samuelson

399. Postkeynsçilər göstərirlər ki:

- ✓ istehsalın artım sürəti milli gəlirin bölgüsündən, gəlirin kəmiyyəti və onun artım yığımından asılıdır
- kapital qoyuluşlarının hər bir artımı cəmiyyətdə milli gəlirin artımını təmin edən məşğulluğu artırır

- onların modeli milli gəlirin artımının yalnız bir amilini –kapital qoyuluşunu nəzərə almışlar
- əsas diqqətlərini dövlət xərclərinə, dövlət investisiyalarının artırılmasına yönəltmişlər
- bu konsepsiyanın məqsədi məşğulluğu, iqtisadi tsiklin sabitləşməsinə və yüksək artım sürətini təmin etmək olmuşdur

400. İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi məsələlərində post keynsçilərin fikri fərqlidir və üç əsas cərəyana bölünür:

- solçular (liberal), klassik və neokeynsçilik
- konservativ, marjinal və neoklassik
- ✓ monetar, kaletskiçilik, neorikardoçuluq
- konservativ, klassik və yeni keynsçilik
- solçular, marjinal və neoklassik

401. Investisiya həcminin artmasına müvafiq olaraq ÜMM-un həcmi göstərən rəqəm koefisienti:

- ✓ multiplikator
- həyat səviyyəsi indeksi
- qiymət indeksi
- akselerator
- həyat səviyyəsi göstəricisi

402. Neoliberalaların neoklassiklərdən əsas fərqli tərəfi hansıdır:

- kapitalist istehsalı üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
- bunların hamısı
- kapitalist iqtisadiyyatının planlaşdırılması
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi
- ✓ keyfiyyət və institusional problemləri vacib hesab etmələri

403. Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində nəzərdə tutulur:

- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi
- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- antitsiklik tənzimlənmə
- məşğulluğun səviyyəsinin artırılması
- ✓ dövlətin sosial təminatının rədd edilməsi

404. M.Fridmen işsizliyin təbii normasını azaltmaq yollarını necə görürdü:

- bunların hamısı doğrudur
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi ilə
- uzunmüddətli pul tənzimlənməsi ilə
- ✓ instusional dəyişiklər yolu ilə
- makroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə

405. İstehlakın təhlili, pulun tarixi və pul nəzəriyyəsinə görə Nobel mükafatı alan iqtisadçı kimdir:

- P.Samuelson
- ✓ M.Fridmen
- A.Smit
- U.Xoutri
- S.Sismondi

406. F.Xayek iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- ✓ proteksionuzmə qarşı
- büdcə-vergiyə
- qiymət siyasətinə
- sosial siyasətə
- pul-kreditə

407. Aşağıdakı iqtisadçılar arasında London məktəbinin liderlərini müəyyən edin:

- K.Marks,F.Engels
- ✓ F.Xayek, L.Robbins
- M.Fridmen,P.Samuelson
- A.Marşal,K.Menger
- V.Oyken, A.Rustov

408. Aşağıdakı əsərlərdən F.Xayekə aid olanı seçin:

- Qiymət və istehsal
- ✓ Bunların hamısı
- Hüquq qanunauyğunluqları və azadlıq
- Mənfəət, faiz və investisiya
- Azadlıq konstitusiyası

409. Yeni klassik makroiqtisadi nəzəriyyə dedikdə aşağıdakılardan hansı başa düşülür:

- ✓ Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi
- bunların hamısı
- Faydalılıq həddi nəzəriyyəsi
- Səmərəli tələb nəzəriyyəsi
- Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi

410. Hansı konsepsiya neoliberalizm nəzəriyyəsi ilə keynisçiliyin sintezi kimi xarakterizə olunur

- azad bazar
- mübadilə iqtisadiyyatı
- sosial bazar təsərrüfatı
- ✓ global cəhətdən tənzimlənən bazar
- formalaşmış cəmiyyət

411. Monetarizmin pul qanunu nədir?

- pul kütləsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş kredit-pul siyasətidir
- pul kütləsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş büdcə-vergi siyasətidir
- ✓ pul təklifinin artımının orta illik sürətinin, pula tələbin artımına bərabər olmasıdır
- pula tələbin artımının orta illik sürətinin pula təklifin artımına bərabər olmasıdır
- pul kütləsinə, pul emissiyasına dövlət nəzarətidir

412. Neoliberalizmin ənənəvi liberalizmdən əsas fərqli tərəfi hansıdır:

- ✓ təsərrüfat həyatının makroiqtisadi mövqedən qiymətləndirilməsi
- kapitalist istehsalı üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
- kapitalist iqtisadiyyatının planlaşdırılması
- bunların hamısı
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi

413. Monetar nəzəriyyənin müəllifi kimdir?

- P.Samuelson
- S.Sismondi
- J.B.Sey
- A.Smit
- ✓ U.Xoutri

414. Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas hal nə hesab olunur?

- antitsiklik tənzimlənmə
- məşğulluğun səviyyəsinin artırılması

- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi
- ✓ tədaviyə pul kütləsinə nəzarət

415. F.Xayek iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- ✓ inflyasiyanı məhdudlaşdırmağa
- qiymət siyasətinə
- sosial siyasətə
- pul-kreditə
- büdcə-vergiyə

416. Neoliberalaların əsas fikirləri nədən ibarət idi?

- dövlət sifarişlərinin artırılması
- istehsal xərclərinin azaldılması
- xarici investisiyaların artırılması
- ✓ keyfiyyət və institusional problemləri vacib hesab etmələri
- az rentabelli iqtisadiyyat sahələrinin dövlət tərəfindən investisiyalaşdırılması

417. Neoliberalaların hansı nümayəndələri pul kütləsinin hərəkəti prinsiplərini müəyyən etmişlər:

- L.Mizes və F.Xayek
- Ryueff və M.Alle
- L.Erxard və V.Repke
- V.Oyken və A.Ryustov
- ✓ M.Fridmen və A.Şvars

418. Neoliberalizmin iqtisadi siyasətə təsir istiqamətlərindən biri yanlışdır:

- ✓ kapitalist iqtisadiyyatının makroiqtisadi təhlilinin verilməsi
- nisbətən liberal xarici ticarət və valyuta siyasətinə təsiri
- kəsirli maliyyələşdirmənin məhdudlaşdırılması
- tənzimlənmənin dolayı metodlarına üstünlük verilməsi
- dövlət büdcəsinin hər il tarazlaşdırılması

419. Neoliberalizm və Keynsçiliyin ümumi tərəfini müəyyənləşdirin:

- təkrar istehsal prosesinin tənzimlənməsi
- keyfiyyət və institusional problemlərin vacib hesab olunması
- marjinalizmin nəzəri üsul kimi istifadə olunması
- mükəmməl və qeyri-mükəmməl bazarların tənzimlənməsi
- ✓ təsərrüfat həyatının makroiqtisadi mövqedən qiymətləndirilməsi

420. Monetarizmin 70-80-ci illərdə iqtisadi nəzəriyyənin və iqtisadi siyasətin mərkəzində olmasının səbəbi nədir?

- bölgüdə bərabərliyə nail olmaq
- büdcədən sosial ehtiyaclara təxisatın azaldılması
- iqtisadi artımın mümkünlüyünə inamı artırmaq
- ✓ büdcə xərclərinin artırılmasına qəti etiraz etmək
- klassik kapitalizmə bəraət qazandırmaq

421. Monetarizm:

- iqtisadi proseslərin tədqiqində riyazi metodların tətbiqinə ciddi əhəmiyyət vermişdir
- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- ✓ Həmkarlar ittifaqını ən məşhur inhisarçı hesab edirlər
- kapitalizmin təkamül yolu ilə yeni bir ideal iqtisadi sistemə çevrilməsi ideyasını təbliğ edir
- inkişaf etmiş inhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını yaratmışdır

422. Monetarizm nədir?
- kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yoludur
 - ✓ təkrar istehsalın spesifik konsepsiyasıdır
 - iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
 - faydalılıq həddi və məhsuldarlıq həddi nəzəriyyələrindən ibarətdir
 - səmərəli tələbi müəyyən edən xərclər və gəlirlər nisbətini tənzimlənməsidir
423. Monetaristlərin əsas tədqiqat obyektlərindən biri:
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
 - əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
 - ✓ tsikl və böhranlar problemi
 - xarici amillər nəzəriyyəsi
 - ifrat yığıcı nəzəriyyəsi
424. Frayburq məktəbinin nümayəndələri hansıdır:
- V.Oyken
 - ✓ Bunların hamısı
 - L.Erxard
 - A.Rustov
 - V.Repke
425. Neoliberalizmin əsasını qoyan və onun metodologiyasını yaradan iqtisadçı kimdir?
- L.Erxard
 - ✓ V.Oyken
 - V.Repke
 - A.Rustov
426. Monetarizm nədir?
- kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yoludur
 - ✓ pul kütləsinin iqtisadi fəallığa, monetar vasitələrin və monetar siyasətin iqtisadi inkişafa təsir mexanizminin əsaslı surətdə öyrənmə nəzəriyyəsidir
 - iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
 - faydalılıq həddi və məhsuldarlıq həddi nəzəriyyələrindən ibarətdir
 - səmərəli tələbi müəyyən edən xərclər və gəlirlər nisbətini tənzimlənməsidir
427. Aşağıdakı əsərlərdən hansı L.Erxarda məxsusdur:-
- "Quldarlığa gedən yol"
 - ✓ "Hamı üçün rifah"
 - Bunların heç biri
 - "Mənfəət, faiz, investisiya"
 - "Kapitalizmin xalis nəzəriyyəsi"
428. Monetarizm:
- iqtisadi proseslərin tədqiqində riyazi metodların tətbiqinə ciddi əhəmiyyət vermişdir
 - iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
 - ✓ əhalinin aztəminatlı təbəqəsinə dövlətin sosial proqramını rədd edir və onu səmərəsiz sayır
 - kapitalizmin təkamül yolu ilə yeni bir ideal iqtisadi sistemə çevrilməsi ideyasını təbliğ edir
 - inkişaf etmiş inhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını yaratmışdır
429. İqtisadi artımın empirik tədqiqi kimə məxsusdur:-
- U.Cevons
 - P.Salou

- U.Şumpeter
- √ S.Kuznets
- Q. Feldman

430. M.Fridmen hesab edir ki:

- √ pul kütləsini tənzimləməklə, istehsalın artma, yaxud azalma sürətinə təsir etmək olar
- dövlət tənzimlənməsi pul kütləsinə, pul emissiyasına nəzarətlə məhdudlaşdır
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi mütləqdir
- uzunmüddətli pul siyasətindən qısamüddətli pul tənzimlənməsinə keçmək məqsədəuyğundur
- bazar sisteminə dövlət müdaxiləsi uzunmüddətli dövrdə müsbət nəticə verə bilər

431. Monetarizmin 70-80-ci illərdə iqtisadi nəzəriyyənin və iqtisadi siyasətin mərkəzində olmasının səbəbi nədir?

- iqtisadi artımın mümkünlüyünə inamı artırmaq
- büdcədən sosial ehtiyaclara təxisatın azaldılması
- √ istehsalın azalması ilə eyni zamanda inflyasiyanın güclənməsi
- bölgüdə bərabərliyə nail olmaq
- klassik kapitalizmə bəraət qazandırmaq

432. Neoliberalaların hansı nümayəndələri bazar qiymətləri vasitəsilə iqtisadiyyatın özünü tənzimləmə mexanizminə üstünlük vermişlər:

- L.Erxard və V.Repke
- Ryueff və M.Alle
- √ L.Mizes və F.Xayek
- M.Fridmen və A.Şvars
- V.Oyken və A.Ryustov

433. Neoliberalizmin klassik forması hansıdır:

- London məktəbi
- Çikaqo məktəbi
- Kembric məktəbi
- Avstriya məktəbi
- √ Frayburq məktəbi

434. Neoliberalizmin Keynşilikdən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- √ inhisar və rəqabətin tənzimlənməsi
- keyfiyyət və institusional problemlərin vacib hesab olunması
- marjinalizmin nəzəri üsul kimi istifadə olunması
- mükəmməl və qeyri-mükəmməl bazarların tənzimlənməsi
- təkrar istehsal prosesinin tənzimlənməsi

435. Dövriyyədə olan pul kütləsinin dəyişməsi iqtisadi aktivliyin əsas səbəbidir. Bu hansı nəzəriyyədir?

- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- √ monetar nəzəriyyə
- xarici amillər nəzəriyyəsi
- ifrat yığılma nəzəriyyəsi

436. Monetaristlərə görə dövlətin makroiqtisadi siyasətinin məqsədlərinə aid deyil:

- √ məşğulluq
- bunların hamısı
- iqtisadi artım
- inflyasiya
- işsizlik

437. M.Fridmen hesab edir ki:

- bazar sisteminə dövlət müdaxiləsi uzunmüddətli dövrdə müsbət nəticə verə bilər
- dövlət tənzimlənməsi pul kütləsinə, pul emissiyasına nəzarətlə məhdudlaşdırılır
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi mütləqdir
- uzunmüddətli pul siyasətindən qısamüddətli pul tənzimlənməsinə keçmək məqsədəuyğundur
- ✓ pul prinsipli, həlledici xarakterə malikdir

438. Monetarizm konsepsiyası nəyə əsaslanır:

- neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və real iqtisadiyyata
- neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və pul tədavülü sferası bölgüsünə
- marjinalist nəzəriyyəyə və dirjinizmə
- ✓ real iqtisadiyyata və pul tədavülü sferası bölgüsünə
- neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və dirjinizmə

439. Monetarist konsepsiyanın qlobal strategiyası nədir?

- təsərrüfat quruluşunu formalaşdırmaq və təkrar istehsal prosesinə təsir etmək
- bazar təsərrüfatını kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yolu adlandırılması
- qiymət, tələb və təklifin proqnozlaşdırılması
- mərkəzdən idarə edilən iqtisadiyyatın uzunmüddət yaşaya bilməyəcəyi
- ✓ uzunmüddətli pul tənzimlənməsini mütləqləşdirmələri

440. Harrod-Domar göstərmişlərdir ki, iqtisadi artımın həlledici amili:

- ✓ investisiya və gəlirin artım sürəti
- investisiya və iş qüvvəsi
- texniki tərəqqi və istehsal vasitələri
- gəlirin artım sürəti və texniki tərəqqi
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələri

441. Fransa neoliberalistlərinin fərqli xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki,

- qiymət azadlığı və sabit pul tədavülü
- inhisar və rəqabətin tənzimlənməməsi
- ✓ Keyns nəzəriyyəsi qəbul etməmələri
- xüsusi mülkiyyətin sarsılmazlığı
- inhisarsız rəqabət

442. Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Xayekə məxsusdur:

- iqtisadiyyatın liberallaşdırılması
- faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin müəyyən edilməsi
- tədavülə lazım olan pulun miqdarının həmin anda konkret statistik materiallar əsasında hesablanması ideyası
- ✓ bazarın tənzimi konsepsiyası- iqtisadiyyatın hər dövlət tənziminin əleyhinədir
- sosial bazar təsərrüfatı modelinin yaradılması

443. Monetarist konsepsiyanın qlobal strategiyası nədir?

- təsərrüfat quruluşunu formalaşdırmaq və təkrar istehsal prosesinə təsir etmək
- qiymət, tələb və təklifin proqnozlaşdırılması
- mərkəzdən idarə edilən iqtisadiyyatın uzunmüddət yaşaya bilməyəcəyi
- ✓ tələbin tənzimlənməsinin təsərrüfat həyatının təbliği
- bazar təsərrüfatını kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yolu adlandırılması

444. Neoliberalların nəzəriyyəsi hansı ideyaların sintezidir:

- neoklassiklərin və institusionalizmin
- ənənəvi liberalizm və dirjinizmin

- klassik məktəbin, ənənəvi liberalizmin və institusionalizmin
- köhnə tarixi məktəbin, neoklassiklərin və ordodoksal keynsçiliyin
- ✓ yeni tarixi məktəbin, neoklassiklərin və ənənəvi liberalizmin

445. Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Xayekə məxsusdur:

- iqtisadiyyatın liberallaşdırılması
- faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin müəyyən edilməsi
- tədavülə lazım olan pulun miqdarının həmin anda konkret statistik materiallar əsasında hesablanması ideyası
- ✓ iqtisadiyyat o qədər mürəkkəbdir ki, insan ağılı obyektiv iqtisadi qanunları dərk etmək iqtidarında deyil
- sosial bazar təsərrüfatı modelinin yaradılması

446. İnstitusional-sosioloji cərəyanın xarakterik xüsusiyyətlərini müəyyən edin:

- texniki determinizmin güclənməsi
- sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarətin həyata keçirilməsi
- ✓ bunların hamısı
- sosial problemlərə diqqət verilməsi

447. İnstitusionalizmin tədqiqat obyektinə aiddir:

- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili
- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili
- sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- ✓ iqtisadi və sosial proseslərin qarşılıqlı asılılıqlarını öyrənmələri

448. İnstitut anlayışı necə şərh edilir:

- sabit təfəkkür tərzini kimi
- rəqabət, inhisar və vergi kimi
- həmkarlar təşkilatı kimi
- hüquq normaları kimi
- ✓ bunların hamısı

449. İnstitusionalizm nümayəndələrini birləşdirən xüsusi bir metodoloji prinsip:

- siyasi iqtisadın predmetinin dar mənada izah edilməsi
- ✓ siyasi iqtisadın predmetinin geniş mənada izah edilməsi
- bunların hamısı
- siyasi iqtisadın predmetinin yalnız texniki cəhətdən öyrənilməsi
- siyasi iqtisadın predmetinin hüquqi əsasdan öyrənilməsi

450. İnstitusionalizm iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə daxil edir:

- millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını
- ✓ insan davranışını, siyasi və digər texniki-iqtisadi amilləri
- təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
- empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını

451. Aşağıdakı nəzəriyyələrin hansının izahında neolibəralar və monetaristlər həmfikir idilər:

- pul kütləsində baş verən tərəddüdlərdə
- ✓ dəyər nəzəriyyəsinin bir şəxsin ağıllığının məhsulu hesab etmələrində
- iqtisadi artımı pul kütləsinin artımına bağlamaqda
- riyazi modellərin üstünlük təşkil etməsində
- psixoloji motivlərdə rəqabətdən kənarlaşmaya və inhisarçılığa meyli, sərvət, yığımda

452. Rifah dövləti kimin konsepsiyası əsasında yaranmışdır:

- V.Oyken
- √ C.Kommons
- C.Keyns
- M.Fridman
- O.Filippis

453. Neoliberalistlərin tsikl nəzəriyyəsi monetaristlərdən necə fərqlənir:

- iqtisadi artımı pul kütləsinin artımına bağlamaqla
- hamısı doğrudur
- pul kütləsində baş verən tərəddüdlərlə
- √ psixoloji motivlərdə rəqabətdən kənarlaşmaya və inhisarçılığa meyl, sərvət, yığılma və s.
- riyazi modellərin üstünlük təşkil etməsilə

454. Gəlirlərin bölgüsündəki qeyri-bərabərliyin səviyyəsi hansı gəlir təmərküzləşmə indeksinin köməyi ilə ölçülür:

- Kvarti əmsalı
- Desil və Cinni əmsalı
- Desil əmsalı
- Kvinti əmsalı
- √ Cinni əmsalı

455. İnstitusionalizm nəyi öyrənir:

- empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını
- millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını
- təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- √ dövlətin, iri korporasiyaların, həmkarlar təşkilatının, inhisarların fəaliyyətini
- iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını

456. Y.Şumpeter iqtisadi artımda hansı amilə daha çox üstünlük vermişdir?

- √ investisiyaya
- iqtisadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünə
- torpağa
- kapitala
- əmək məsrəflərinə

457. İnstitusionalizmin tədqiqat obyektinə aiddir:

- √ iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət”
- sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili
- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- iqtisadi tarazlıq şəraitində təlib və təklifin təhlili

458. C.Kommonsə görə dəyər nəyə əsasən formalaşır?

- √ «Kollektiv institutların» hüquqi razılığı
- dəyərlilik
- qiymət amilləri
- tələb və təklifin nisbəti
- əmək məsrəfləri

459. İnstitusional istiqamətin iqtisadi təhlilinin predmetini nə təşkil edirdi?

- istehsal dairəsi
- √ iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillər

- mikroiqtisadiyyat
- tədavül dairəsi
- istehsal və tədavül dairəsi

460. U.K.Mitçelin ilk dəfə irəli sürdüyü təlim hansıdır:

- müvazinətlik nəzəriyyəsi
- əhali məskunluğu nəzəriyyəsi
- ✓ kapitalist planlaşmasının zəruriliyi
- böhransız tsikl konsepsiyası
- son faydalılıq nəzəriyyəsi

461. T.Veblen, C.Kommons, U.Mitçell- onlar üçün ümumi olan nədir:

- kapitalist mənfəətinin mənbələrinin öyrənilməsi
- əmək haqqı nəzəriyyəsinin əsaslandırılması
- ✓ kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək
- təkrar istehsal və istehsal tsiklləri modellərinin yaradılması
- mikroiqtisadi səviyyədə istehsal amillərinin qiymətinin əmələ gəlməsinin tətbiqi

462. Şumpeter göstərir ki;

- ✓ Kapital həmişə tədiyyə vasitəsi kimi çıxış edir
- Kapital həmişə tədavül vasitəsi kimi çıxış edir
- Bunların hamısı doğrudur
- Kapital həmişə istehlak vasitəsi kimi çıxış edir
- Kapital həmişə istehsal vasitəsi kimi çıxış edir]

463. Kapitalizmin transformasiyası konsepsiyaları çərçivəsində kapitalizmi sosializmləşdirmək ideyası hansı məktəbə məxsusdur:

- neoliberal dirijizm
- neoliberalizm
- neomarjinalizm
- monetarizm
- ✓ institusionalizm

464. İnstitusionalistlər üçün ümumi olan prinsip hansıdır:

- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarət
- bütün sosial təbəqələrdən, əks mənafeləri barışdırmağı bacaran nüfuzlu dövlət yaratmaq
- kapitalist iqtisadiyyatının proqnozlaşdırmasını həyata keçirmək
- ✓ ictimai psixologiyanın təkamülünü təhlil etmək
- təbii resursların səmərəli istifadəsini, istehsalın səmərəli təşkilini və ədalətli bölgünü həyata keçirmək

465. Geniş statistik və faktiki materiallardan istifadə etməklə konkret təhlil metodu hansı məktəbə məxsusdur:

- ✓ institusionalizm
- neokeynsçilik
- neoliberalizm
- monetarizm
- neoklassik

466. Şumpeterin konsepsiyasına görə inkişafın hərəkətverici qüvvəsi:

- Elmi-texniki inqilabdır
- Bunların hamısı doğrudur
- Kapitaldır
- ✓ Sahibkarlıqdır
- Texnologiyadır

467. Neoliberalizm Fransada hansı adda yayılmışdır:
- √ neoliberal dirijizm
 - neoliberalizm
 - neomarjinalizm
 - monetarizm
 - neoindividualizm
468. İnstitusionalistlər üçün ümumi olan prinsip hansıdır:
- √ kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək
 - kapitalist iqtisadiyyatının proqnozlaşdırmasını həyata keçirmək
 - kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarət
 - bütün sosial təbəqələrdən, əks mənafeləri barışdırmağı bacaran nüfuzlu dövlət yaratmaq
 - təbii resursların səmərəli istifadəsini, istehsalın səmərəli təşkilini və ədalətli bölgünü həyata keçirmək
469. London(F.Xayek), Frayburq(V.Oyken, L.Erxard), Çikaqo (M.Fridmen) məktəblərinin nəzəri əsasını nə təşkil edirdi:
- kapitalist mənfəətinin mənbələrinin öyrənilməsi
 - mikroiqtisadi səviyyədə istehsal amillərinin qiymətinin əmələ gəlməsinin tətbiqi
 - əmək haqqı nəzəriyyəsinin əsaslandırılması
 - √ azad sahibkarlıq ideyası
 - təkrar istehsal və istehsal tsiklləri modellərinin yaradılması
470. P.Samuelson Neoklassik sintez nəzəriyyəsinə hansı məktəbin və hansı iqtisadçının ideyalarını daxil etmişdi:
- Veblen (institusionalizm)
 - Kommons (institusionalizm)
 - M.Fridmen (neoliberalizm)
 - √ C.Helbreyt(institusionalizm)
 - U.Mitçell (institusionalizm)
471. İctimai inkişafda iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillərin vəhdətini və qarşılıqlı əlaqəsini əks etdirən istiqamət hansıdır?
- √ institusional-sosioloji
 - neokeynsçilik
 - neoliberalizm
 - monetarizm
 - neoklassik
472. U.K.Mitçelin iqtisadi təlimi hansı nəzəriyyənin əsasında dayanırdı?
- son faydalılıq nəzəriyyəsi
 - müvazinətlik nəzəriyyəsi
 - əhali məskunluğu nəzəriyyəsi
 - Ç.Darvinin təbiətin təkamülü nəzəriyyəsi
 - √ bəhrəsiz tsikl konsepsiyası
473. Aşağıdakı əsərlərdən hansı U.Mitçellə məxsusdur:
- “Sərvətin bölüşdürülməsi”
 - “İqtisadi rifah nəzəriyyəsi”
 - “İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi”
 - “Mənafelərin ahəgdarlığı”
 - √ “İqtisadi nəzəriyyənin tipləri haqqında mühazirə”
474. Aşağıdakı əsərlərdən hansı Şumpeterə məxsusdur:
- “Mənafelərin ahəgdarlığı”
 - “İqtisadi harmoniya”

- “İqtisadi rifah nəzəriyyəsi”
- “Sərvətin bölüşdürülməsi”
- ✓ “İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi”

475. İnstitusional-sosioloji cərəyanın səciyyəvi xüsusiyyətləri arasında biri yanlışdır:

- ✓ milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir edir
- sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
- burjuva cəmiyyətinin sosial problemlərinə diqqət verilməsi
- planlaşdırma vasitəsilə kapitalist istehsal üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
- ilkin institusionalizmin metodologiyasına xas olan texniki determinizmin güclənməsi

476. İnstitusionalizm məktəbinin mühüm istiqamətlərindən biri:

- ✓ İqtisadi bərabərlik və iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- Kəşifən tələb nəzəriyyəsi
- Ölkənin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsi
- Mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- Əmtəənin həyat dövrləri nəzəriyyəsi

477. İnhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını hansı nəzəriyyələr təşkil edir:

- xarici ticarət haqqında nəzəriyyələr
- bütün cavablar doğrudur
- ✓ son faydalılıq və istehsal xərcləri nəzəriyyəsi
- beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya nəzəriyyəsi
- beynəlxalq maliyyə nəzəriyyəsi

478. Neoklassik sintez nəzəriyyəsi nədir:

- investisiya artımının gəlir artımına olan nisbətidir
- səmərəli tələbin ən mühüm tərkib hissəsi olan kapital qoyuluşudur
- iqtisadi artım probleminin əsaslı surətdə öyrənilməsidir
- ✓ Keyns nəzəriyyəsinin “natamam işsizlik şəraitində müvazinət” nəzəriyyəsi kimi şərhidir
- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir

479. Aşağıdakılardan hansılar dünya təsərrüfatı haqqında nəzəriyyələrə aiddir:

- xarici ticarət haqqında nəzəriyyələr
- bütün cavablar doğru deyil
- ✓ bütün cavablar doğrudur
- beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya nəzəriyyəsi
- beynəlxalq maliyyə nəzəriyyəsi

480. Dünya təsərrüfatına dair müxtəlif problemlər hansı istiqamətə uyğun qruplaşdırılır:

- valyuta kursu rejimi və optimal kurs problemləri
- ✓ bütün cavablar doğrudur
- xarici ticarət münasibətləri, açıq iqtisadiyyatda müvazinət problemləri
- beynəlxalq maliyyə və tədiyyə balansı
- gömrük müdafiəsinin optimal səviyyəsilə bağlı olan problemləri

481. Ölkələrin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir:

- Adam Smit
- Stolper Samuelson
- Raymond Vernon
- Ronald Cons
- ✓ Maykl Porter

482. Beynəlxalq ticarətin ən yeni nəzəriyyələri içərisində yanlış olanını göstərin:

- Ölkənin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsi
- ✓ Mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- Kəşif tələb nəzəriyyəsi
- Texnoloji fərq teoremi
- Əmtənin həyat dövrləri nəzəriyyəsi

483. P.Samuelson və R.Consun hazırladıqları spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsində nədən bəhs olunur:

- ✓ Beynəlxalq ticarətin əsasında əmtəələrin nisbi qiymətlərində olan fərqlər durur
- Heç biri
- Bunların hamısı
- Xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır
- Ölkələrin bir qismi mövcud əmtəələr, digər bir qismi isə yeni əmtəələr üzrə ixtisaslaşır

484. Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsinin müəlliflərindən biri yanlışdır:

- R.Lukas
- C.Mut
- ✓ M.Pozner
- N.Uolles
- F.Sarcent

485. Neoklassik sintez nəzəriyyəsi nədir:

- ✓ pul amili əlavə olmaqla natamam məşğulluq şəraitində tarazlıq nəzəriyyəsidir
- dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsidir
- investisiya artımının gəlir artımına olan nisbətidir
- səmərəli tələbin ən mühüm tərkib hissəsi olan kapital qoyuluşudur
- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir

486. Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi hansı iqtisadi siyasəti nəzərdə tutur?

- gözləmənin mümkün təsirini
- ✓ Bunların hamısı
- makro və mikro iqtisadi əlaqələndirməni
- iqtisadi siyasətin nəticəsinin dəyişməsinə
- dövlətin iqtisadiyyata məhdud müdaxiləsini

487. Xarici ticarət problemi ilk dəfə hansı nəzəriyyə tərəfindən öyənilmişdir:

- ✓ merkantilist nəzəriyyə
- neolibəralist nəzəriyyə
- monetarist nəzəriyyə
- neoklassik nəzəriyyə
- klassik nəzəriyyə

488. C.Tyunenə görə:

- qiymətlə kəmiyyət arasında təcrübə ilə təsdiq edilən və nəzəri cəhətdən əsaslandırılması tələb olunmayan əks nisbət açıq görünür
- iqtisadi davranışın əsası insan tərəfindən nemətin psixoloji qiymətləndirilməsi və bu nemətlər arasında seçim etməkdir
- tələb funksiyası mənfəyə meyillidir, belə ki, əmtənin əlavə vahidinin alışımdan əldə olunan əlavə faydalılığın adətən aşağı düşdüyü kimi şərh edilir
- müxtəlif əmtəələr üçün tələbin elastikliyi müxtəlifdir
- ✓ mövcud torpaq sahələrini becərən fəhlələr yeni torpaq sahəsi almaq üçün özünün bu günkü torpağını atıb gedə bilər

489. Kapitalizmin transformasiya nəzəriyyəsinə aid deyil:

- rifah dövləti

- ✓ mübadilə iqtisadiyyatı
- xalq kapitalizmi
- kollektiv kapitalizm
- qarışıq iqtisadiyyat

490. Neoklassik sintez nəzəriyyəsi hansı nəzəriyyələrin sintezidir?

- neoliberalizm və neokeynsçilik
- neoliberalizm və monetarizm
- neoklassik və neoliberalizm
- monetarizm və neokeynsçilik
- ✓ neokeynsçilik və neoklassik

491. Təklif nəzəriyyəsinin ən mühüm xidməti nədir:

- mənfəətin yüksəldilməsini mümkün edir ki, bu da öz növbəsində məşğulluğu stimullaşdırır
- iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin zəruriliyini əsaslandırmışdır
- ✓ iqtisadi artım probleminin əsaslı surətdə öyrənilməsidir
- monetarizmlə eyni olan neoklassik sintez makroiqtisadi nəzəriyyədir
- nominal əmək haqqının dəyişməsinin qiymətin səviyyəsindəki dəyişiklikdən qeri qalmasıdır

492. Təklif nəzəriyyəsində son dərəcə mühüm yer tutur:

- spesefik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- Fillips əyrisi
- ✓ Laffer səmərəsi
- mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- əmtənin həyat dövrü nəzəriyyəsi

493. Neoklassik sintez nəzəriyyəsi hansı nəzəriyyələrin sintezidir?

- ✓ keyns və neoklassik iqtisadi artım
- neoklassik və neoliberalizm
- neoliberalizm və monetarizm
- monetarizm və keynsçi səmərəli tələb
- neoliberalizm və neokeynsçilik

494. Aşağıda adları qeyd olunan konsepsiyalardan C.Helbreytin maraq dairəsinə aiddir:

- Xalis inhisar nəzəriyyəsi
- Duapoliya nəzəriyyəsi
- ✓ Müvazinətli qüvvələr nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- Optimal müvazinət nəzəriyyəsi

495. Təklif nəzəriyyəsinin tərəfdarlarının xüsusi əhəmiyyət verdiyi iqtisadi fikir:

- milli gəlirin mənfəətin xeyrinə yenidən bölgüsünü təmin etmək
- investisiya həcmi sabitləşdirmək
- fiskal və pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi dəyişməsinə tarazlaşdırmaq
- ✓ amortizasiyanı sürətləndirmək siyasəti ilə istehsalı stimullaşdırmaq
- investisiya həcmi sabitləşdirmək və milli gəlirin mənfəətin xeyrinə yenidən bölgüsünü təmin etmək

496. P.Samuelsonun fikrinə görə:

- ✓ maliyyə siyasətinin vəzifəsi “ictimai əmtəələr” təklifi sferası üçün tənzimləyici tədbirləri təmin etməkdir
- mübadilə qiyməti tələb və təklif qanununun elə bir səviyyəsinə görə müəyyənləşir ki, bu qiymətdə hər bir ölkənin ixracı onun idxalını ödəyir
- xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır
- dünya bazarında əmtəə təklifi tələbin ardınca meydana gəlir

- ölkələr arasında mənfəətli xarici ticarətin təmin edilməsi üçün ölkələrdə daxili istehsal dəyərləri bir-birindən fərqli olmalıdır

497. Xiks və Keyns tərəfindən işlənmiş məcmu-tələb və məcmu təklif asılılıq modeli:

- IS-LM modeli
- «məcmu tələb-məcmu təklif» modeli
- «gəlirlər-xərclər» modeli
- «ford mustanq» modeli
- ✓ AD-AS modeli

498. C.S.Millin beynəlxalq dəyər qanununa görə:

- dünya bazarında əmtəə təklifi tələbin ardınca meydana gəlir
- xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır
- ölkələr daha az xərclərlə istehsal etdikləri əmtəələri ixrac edir
- ✓ mübadilə qiyməti tələb və təklif qanununun elə bir səviyyəsinə görə müəyyənləşir ki, bu qiymətdə hər bir ölkənin ixracı onun idxalını ödəyir
- ölkələr arasında mənfəətli xarici ticarətin təmin edilməsi üçün ölkələrdə daxili istehsal dəyərləri bir-birindən fərqli olmalıdır

499. Rəqabətli bazar həmişə səmərəli bölgünü təmin edir, hər hansı rəqabətli müvazinət isə Pareto-səmərəlidir. Bu:

- ✓ rifahın birinci teoremidir
- qismən tarazlıq şəraitidir
- səmərəlilik meyarıdır
- ümumi tarazlıq şəraitidir
- rifahın ikinci teoremidir

500. Xiks və Xansen tərəfindən işlənmiş əmtəə və pul bazarının qarşılıqlı asılılıq modeli:

- ✓ IS-LM modeli
- AD-AS modeli
- «ford mustanq» modeli
- «gəlirlər-xərclər» modeli
- «məcmu tələb-məcmu təklif» modeli